

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 197. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Ifj. gróf Károlyi Gyulát, Kormányzó Urunk vejét katonai szolgálat közben repülőszerecsétlenség érte

Repülőgépe a Dunába zuhant, gróf Károlyi Gyulát és kísérőjét eddig nem sikerült megtalálni

Az a gigantikus küzdelem, melyben a magyarság most részt vesz, megköveteli a maga nagy áldozatait. Az elmúlt héten siratta meg a nemzet hősi halált halt Kormányzóhelyettesét, ki életét áldozta a hazának és messze évszázadokra világító példaadást nyújtott a vitézségben és hősiességben. A katonai szolgálat most újabb áldozatot kívánt, ezuttal Kormányzó Urunk rokonsága köréből. A Főméltóságú Úr veje, ifj. gróf Károlyi Gyula, katonai szolgálata közben repülőbalesetet szenvedett, gépével a Dunába zuhant és elmerült. Bár eddig sem őt, sem a kísérőjét nem találták, halálával kell számolnunk.

Az újabb tragédia mely részvételt vált ki a magyar nép széles rétegeiből, de egyidejűleg mutatja azt aényt, hogy a nagy küzdelemben és áldozathozatalban a nemzet apraja, nagyja veszi a maga részét.

Megrázó momentum, hogy Károlyi Gyulának is a repülés valósággal szívügye volt, a Magyar Aero Szövetség elnöki tisztségében vitéz Horthy Istvánt követte, szintén erős lendülettel küzdött a magyar repülés fejlesztéséért. Tragikus halála úgy lehet a sors különös próbatétele, de a magyar repülésig tovább halad a vitéz Horthy István és gróf Károlyi Gyula által oly lelkesen propagált úton...

És mégis repülünk.

Az egész magyar nemzet mely részvétellel fordul az újabb gyászhoz, a falmából a Főméltóságú Kormányzó Pár felé.

Hivatalos jelentés a szerecsétlenségről

Ifj. gróf Károlyi Gyula, a Kormányzó Úr Főméltósága veje, aki nemrég vonult be katonai szolgálatra a repülőkhöz, szerdán délután az érdei repülőtéren Tasnádi Nagy László karpaszományos fizedes, kiképző kíséretében műrepülésre szállott fel.

A gép hétésszáz méter magasságban fel nem deríthető okból zuhanni kezdett, a Dunába esett és ott elmerült.

A mentők és búvárok azonnal kiküldtek, de mindezekig sem gróf Károlyi Gyulát, sem kísérőjét nem sikerült megtalálni. (MTI)

Ifj. Gróf Károlyi Gyula pályafutása

Gróf Károlyi Gyula 1907-ben született a csongrádmezei Nagynagócsan, gróf Károlyi Imrénének a fia. Közép- és főiskolai tanulmányait Buda-

pesten végezte. 1929-ben gépészmérnöki oklevelet nyert. Műegyetemi tanulmányainak elvégzése után a Ganz-Danubius gyár szerkesztési irodájának mérnöke, majd hat esztendőn keresztül a Fegyvergyárban dolgozott, először főmérnöki, majd pedig igazgatóhelyettesi minőségben. 1939-ben a Danubia fegyver- és gépgyár műszaki igazgatója, a legutóbbi időben pedig a vállalat vezérigazgatója lett. A magyar gazdasági élet egyéb területein is fontos szerepet játszott, amennyiben több vezető iparvállalat igazgatóságában helyet foglalt.

Gróf Károlyi Gyula már évek óta foglalkozott a repülés műszaki kérdéseivel.

Maga is kitűnő repülőgépvizsgáló volt, több repülőgéptípust repült. Letette a sportpilóta vizsga első fokozatát Ez év július 5-én a Magyar Aero Szövetség elnökévé választotta, amely tisztséget tudvalevőleg vitéz Horthy István töltött be kormányzóhelyettesé történt megválasztása előtt.

Az Aero Szövetségben elnöki programbeszédében Károlyi Gyula gróf hangoztatta, az a törekvése, hogy az ország minden vidékének és minden társadalmi rétegének ifjúságát bekapcsolja a repülésbe és kijelentette, hogy minden erejével küzdeni akar a magyar repülés naggyátételéért.

Gróf Károlyi Gyula ahhoz a évfo-

lyamhoz tartozott, amelyet a trianoni békeszerződés korlátozó rendelkezései miatt annakidején nem hívtak be katonai szolgálatra. Az elmúlt héten 36-ik életévében jelentkezett a sorozáson és ő maga a légi fegyvernemet választotta.

Társadalmi körökben gróf Károlyi Gyula igen nagy közkedveltségnek örvendett. Horthy Paulettel, a Kormányzó-pár leányával kötött házasságából nem született gyermek.

A kormányzó család leányuk halála után is a legszívélyesebb és legbensőségesebb kapcsolatokat tartotta fenn továbbra is gróf Károlyi Gyulával.

Német gyorscsapatok Sztalingrádnál elérték a Volgát

Megélénkült az egyiptomi harctér, tengelytámadásokat jelentenek — Hivatalos nyilatkozat Togo japán külügyminiszter lemondásáról

A keleti fronton a Sztalingrádért folyó nagy küzdelem hovatovábbb eléri tetőpontját. Legnevezetesebb eddig ebben a küzdelemben, hogy a német gyorskötélek a várostól északra egészen a Volgáig nyomultak előre. A német csapatok most érték el első ízben a nagy orosz folyót.

A kaukázusi frontszakaszon legújabb esemény, hogy a német csapatok a Kuban alsó folyásától délre elért tegnapi áttörési siker kihasználásával elfoglalták Krasznomedvedevskaja erősen kiépített helységeit, amely Anapatól keletre fekszik.

Sztalingrádnál az ellenség számbeli és anyag tekintetében nagy fölényben van velünk szemben — ismeri be heróliát hangulatban a moszkvai rádió. Egy szovjet katonával 6—7 német katona áll szemközt, akik új egyenruhában rohamoznak és teljes tudatában vannak győzelmüknek. A Sztalingrád körüli helyzet redkívül kedvezőtlenül alakul, a küzdelem óráról órára hevesebbé válik. Semleges forrás jelenti, hogy a németek Sztalingrád előtt újra lért nyertek. A német légi erő Sztalingrád gyárainak legnagyobb részét szétbombázta, a Volgán át vezető nagy hidat is felrobbantotta. Harrida Kinge, a Reuter iroda

moszkvai különtudósítója beismeri, hogy egy német kötelek áttörte a szovjet állásokat. Sztalingrádtól délnyugatra éket vert a szovjet állások közé. A tudósító szerint a német csapatok itt redkívül erőteljesen támadnak. A szovjet csapatok itteni helyzete meg lehetőségen zavaros. Sztalingrádtól északnyugatra egy másik szakaszon a szovjet csapatok tervszerűtlenül visszavonultak. Sztalingrádtól északnyugatra a szovjet csapatok kedden védekezésben voltak és helyzetük továbbra is súlyos.

A Német Távirati Iroda katonai levezetője szerint az a körülmény, hogy a német véderő gyorskötélekei Sztalingrádtól északra elérték a Volgát, kétségtelenül a legfigyelemreméltóbb tünete az európai keleti arcvonal egész katonai helyzetének. Ezzel ugyanis nemesak egyedülálló katonai teljesítmény — a német támadó hadsereg támadórohama Charkov és Kurszk közötti térségben az erős szovjet állások áttörésének első napjai óta — bontakozott ki szemmel láthatólag az egész világ előtt, hanem olyan részletek is ellentét a még egészen közeli múltban teljesen lehetetlennek mondotta. Ma még nem mérhető fel egészen, hogyan

alakul majd ez a most még helyi siker hadműveleti eredményé. Anyai bizonyos, hogy a veszély, amellyel Timosenko Sztalingrád térségében minden rendelkezésre álló erővel és fegyverrel szembe akart szállani, most óriási mértékben növekedett. Ez a veszély pedig az a szovjet számára ijesztő lehetőség, hogy a szovjet északi részét végleg elvágják a déltől s ezzel elszakítsák Timosenko egész hadsergeségét. Rzesev térségében az Ilmen-övi délkeletre és a Volga mentén szemmel láthatólag esőkent az ellenséges

FONTOS TUDNIVALÓK

Ma, csütörtökön az 1501—2000 sor számú új kenyér- és lisztjegyeket lehet igényelni.

Hirdelmény a készíthető lábbelijáért újabb megállapításáról. (3.)

Megállapították a szikvíz vidéki gyári árát. (4.)

Harcoló honvédeink számára a 100 ruhagyűjtés szombaton véget ér. Az önkénteseket a Piac-utca 8. szám alatt fogadják el.

TÖKÉS FOTO
• PÜSPÖKI PALOTA •

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

megtámadások ereje. Az ottani harcok időnként elaprózódott helyi ellenséges mozdulatok jellegét viselik. Német katonai körök az ottani viszonylagos nyugalmat az ellenség kimerülésének tulajdonítják, mert már feltétlenül szükségessé vált, hogy a megbontott és részben teljesen felmorzsoló szovjet kötelékeket erősebb újjászervezéssel kiegészítsék és új hadianyaggal lássák el. Viszont azok az erők és az a hadianyag, amelyet ott harcra vetnek, a döntés igazi gyújtópontjában hiányzik majd a szovjetnek. A katonai szakértők a német vezérkar egyik legzseniálisabb hadászati teljesítményének tekintik, hogy a német hadvezetés felszerelési ideje ezt az állapotot.

AZ EGYIPTOMI HARCÉTEREN

megéleltek a hadműveletek. Német és olasz gépesített különítmények néhány támadást hajtottak végre jó eredménnyel. Londonban a klójtól észak-afrikai harcokról kedden este közölték, hogy a harc tevékenység rendkívül heves volt és egész nap tartott. Különösen élénk volt a középnehéz amerikai bombázók tevékenysége. A tengely légi hadereje erős kötelékeket vezetett harcra.

Berlini jelentés szerint a német főerős illetékes helyén még nem is erősítették meg azokat a londoni híreket, hogy Rommel újabb támadó hadműveleteket indított. Svéd lapjelentések szerint Kairóban rendkívüli katonai értekezlet volt, amelyen az angolszászok vezető tábornokai vettek részt.

Újabb jelentés szerint Berlinben változatlan érdeklődéssel kísérik azokat az ellenséges jelentéseket is, amelyek szerint Rommel vezértábornagy Egyiptomban az el-alameini állásokból újabb támadásra indult. Német illetékes katonai körök e kérdésben teljes tartózkodást tanúsítanak.

A JAPÁN KÜLÜGYMINISZTER LEMONDÁSA

Tokiói jeletés szerint Hori, a japán kormány szóvivője szerdán reggel a külföldi újságírók előtt tartott sajtóértekezleten nyomatékosan kijelentette, hogy Togo lemondása, szemben minden célnál külföldi híreszteléssel, kizárólag személyi okokból következett be. Egyáltalán semmi köze az új minisztérium felállításához, vagy a japán külpolitikai kérdésekhez.

HIVATALOS NYILATKOZAT TOGO LEMONDÁSÁRÓL

A Domei iroda jelentése szerint jól tájékozott japán köröknek az a nézetük, hogy Togo külügyminiszter lemondásával és a külügyeknek a miniszterelnök részéről történt átvételével aligha várható bármiféle változás is Japán külpolitikájában. Tokiói körök kiemelik, hogy ez különösen áll Japán nyugati kapcsolataira.

Hezsfűzik még, hogy hivatalos körökben nincs jele annak, vajjon Tozso miniszterelnök meghatározatlan ideig megtartja-e a miniszterelnök és hadügyminiszteri járáján kívül a külügyi tárcát, vagy pedig rövid idő múlva megfelelő jelöllet neveznek ki Togo utódjául. Bizonyos japán körökben az a nézet, hogy Tozso, aki mindig a szigorú belső kormányzat mellett szál-

METEOR MOZGO műsora:

Eggert Márta, Halmay Tibor
főszereplésével:

Pacsirta

Augusztus 20-án váltott jegyek
most érvényesek.
Előadások: 5, 7, 9.

lott síkra. saját személyében egyesítve megtartja ezeket a miniszteriumokat. Hangsúlyozzák, hogy ez a megoldás lehetőséget nyújt Tozsonak arra, hogy a fontos háborús politikai kérdésekben személyesen döntson.

SZARADZSOGLU

török miniszterelnök, aki jelenleg tanulmányúton van Törökország keleti tartományában, meglátogatta a török-szovjet határ közelébe fekvő Kars városát. A miniszterelnök kíséretében

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli: Anapától délkeletre a német és román csapatok támadása tovább folyik a megerősített magaslati állásaiban makacsul küzdő ellenség ellen.

A Szalingerád előtti támadás kemény harcokban újabb térfelnyerésre tett szert. Gyors kötélek a városról északra egészen a Volgáig előrenyomulva az ellenség nagy erőit végrehajtott több ellentámadását utasították vissza. A Volgán a légvédelmi tüzérség elsüllyeszte egy ötszáz tonnás motorhajót. Egy felderítő repülőgép a Volga deltájában, Asztrachántól délre bombával elsüllyesztett egy szovjet tartályhajót.

Kalugától délnyugatra és Rzevnól visszautasítottuk a szovjet helyi jellegű támadásait és tüzérségi tűzzel, vala-

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Az olasz főhadiszállás 828 közleménye az egyiptomi arcvonalon olasz és német gépesített különítmények a keddi nap folyamán néhány támadást hajtottak végre, amelynek során az ellenség mintegy harminc páncélosot vesztett.

A tengely repülői élénk tevékenységet fejtettek ki az ellenség előretolt alakulatai és háttérük ellen.

A két legutóbbi napon vívott légi harcokban olasz és német vadászpilóták ötvenegy repülőgépet lőttek le. Négy

Nyugati légi harcok

A brit légierő kedden egyes gépeinek a megszállt nyugati terület fölé történt berepülése során két vadászpilótát veszített. A szerdára virradó éjszaka a brit légi erő a Saarparfz néhány helységét támadta. A polgári lakosságnak voltak veszteségei. Főleg Saarlautern lakónegyedében keletkeztek dologi és épületkárok. Két támadó repülőgépet

A „dieppei“ angol parancs megtorlása

Hétfe déltől megkötözik az angol foglyokat, a megszegényítő parancs visszavonásáig.

A német véderő főparancsnoksága közli a továbbiakban, hogy a Dieppenél zsákmányolt angol parancs függelékében a 4. szakasz b/2. számmal jelzett részében a következő rendelkezés van: „Amikor csak lehet a foglyok kezét mindig meg kell kötni, hogy papírjaikat meg ne semmisíthessék“.

A véderő főparancsnokságának 1942 augusztus 30-iki hivatalos közleményében az angol hadműveleti parancs nyilvánossággrahozatalakor többek között ezt a szakaszt is közzétették. Az angol kormány ezzel kapcsolatban nem fog-

Apolló filmszínház

Ma bemutató műsor:
Romantikus, bűbajos vígjáték a fiatalságról és a szerelemről

Kadétszerélem

Hídvéghy Valéria, Rajnay Gábor,
Zsille Margit, Pataky Jenő, Árpád Margit, vitéz Benkő Gyula,
Maklár Zoltán és Juhász József
a főszerepekben.

Hungária filmszínház

Ma először:
a dráma izgalmaival telített magyar film felújítása:

Evforduló

Főszereplők: Páger Antal, Gordon Zita, Rajnay Gábor,
Világhradó!

volt Orbai tábornok, a török hadsereg főparancsnok is.

FRANCIA CÁFOLAT

Egyes külföldi hírirodák szovjet és brit eredetű híreszteléseket közöltek, amelyek szerint a német kormány állítólag azt kérte a franciáktól, hogy német fegyveres erő szállhassa meg Nyugat-Afrika francia erődítményeit. Egyesek szerint a német csapatok már meg is érkeztek Dakarba. A francia kormány a leghatározottabban cáfolja e hazug híreket.

mint a légierő támadásaival készenléti állásokat vertünk szét.

A Ladoga tótól délre az ellenség ismételt támadásai neki okozott véres veszteséggel megfiusultak. A Ladogaton bombafalattal elsüllyesztettünk egy szovjet torpedónaszádót, két szállító csónakot megrongáltunk.

Harci repülőgépeink éjjel-nappal támadták Moszkva északnyugati részén levő fontos vasúti csomópontokat. Hazafelé repülésük során robbanásokat és nagy tüzeket figyeltek meg.

A szerdára virradó éjszaka szovjet repülőgépek berepültek a főparancsnokság és Kelet-Poroszország fölé és főleg Varsó lakónegyedét támadták. Itt több tűz keletkezett.

másik gép a léghárító ütegek tüzétől eltávozva zuhant le és darabokra szűzódott.

Brit repülőgépek berepültek Szicília fölé és géppuska tüzet zárdítottak néhány helysére, továbbá egy személyvonatra. Egy búvárnaszádunk nem tért vissza támaszpontjára. A legénység hozzátartozóit értesítettük. Hadihajóink egy ellenséges búvárnaszádót elsüllyesztett. (MTI).

Nyugati légi harcok

lelőttünk. Könnyű német harcigépek nehéz űrméretű bombáikkal találatokat értek el Anglia déli partjánál egy csapatátábornok. A szerdára virradó éjszaka Midland és Északkelet-Anglia hadifortosság berendezéseit bombázta légierőnk robbanó és gyújtóbombákkal. A támadás sok tüzet okozott.

lalt állást.

A véderő főparancsnoksága tehát elrendelte, hogy valamennyi brit tisztet és katonát, akiket Dieppenél foglyul ejtettek, 1942 szeptember 3-án 14 órától meg kell kötni. A rendelkezés okát közölték a foglyokkal.

Az intézkedést akkor szüntetik meg, ha a brit kormány a fent ismertetett parancsban elrendelt utasításait a német hadifoglyok megkötözésére vonatkozóan hivatalos közleményben visszavonja. A véderő főparancsnoksága közli a továbbiakban, hogy minden ilyen vadnyugati módszerre, amely bátor katonák meggyalázását és bántalmazását célozza, azonnal a legerősebb megtorlással felel.

A német csapatokról a Dieppenél felvett sok fénykép bizonyítja, hogy a fogly britekkel mint becsületellenféllel bántak. Ráblzzuk a brit vezetésre annak a megítélését, vajjon a foglyokkal való bánásmódban általuk előidézt változások a dieppeit tapasztalatok

Vígszínház mozgó

Prolongálva! A nagy siker miatt még ma utoljára az érdekes és izgalmas magyar film:

111-es

Fősz.: TÖRZS JENŐ, JAVOR, LAZAR Mária, Csontos, Rajnay.

MA UTOLJÁRA A KORMÁNYZÓ-
HELYETTES ÚR TEMETÉSE!

szerint a német, vagy a brit foglyokat sujtják-e inkább. (MTI).

Dicséret és dicsőség

száll világszerte arról a bátorságról és vitézi magatartásról, melyet honvédeink mutat a nagy világ előtt a keleti fronton. Nem mi mondjuk, de illetékesek állapítják meg, hogy a magyar katona méltó őseihez, méltó multjához és méltó a mai megpróbáltató időkhöz, mely időkben megállja a helyét. A magyar katona tudja, hogy nem futi területszerző vágy, tudja, hogy hazája határain kívül mást nem akar, de azt is tudja, hogy a maga és családja élete követeli ezt a bátor ellenállást és vitézi tettei sorát.

Ott áll Európa keleti kapujában.

A magyar honvéd tudja, hogy a fegyver a dicsőségen kívül megszerzi Európa igazi békéjét.

A tüzkeresztjezen keresztül ment csapatok nagyszerű teljesítményéről nyilatkozott Jány Gusztáv vezérezredes. De minden nyilatkozaton túl az ő példás hősi viselkedése és besulése is elmondja azt, hogy mit jelent ma fronton küzdeni, harcot állani, harcot véselni idegen földön, ismeretlen terepen, roppant felszerelt idegen sereggel szemben.

A magyar nem válogat a harcban és a cselekedetekben akkor, amikor honvédelmi harcát vívja.

Egyetlen egyet tekint, mindig maradtalanul a parancs teljesítését, mely parancs végrehajtása biztosítja a harc dicsőségét seregünknek.

A napokban tanuskodott másik nagy történelmi eseményünk arról, hogy mit jelent a magyar honvéd teljesítménye, ez a tett, akármilyen gyászos végű is volt, de a nemzetre megbecsülést, országunknak hirt és nevet szerzett. Vitéz Horthy István Kormányzóhelyettesünk halála záloga annak, hogy a parancs bárhonnán jön, bármilyen feltételezéssel, az a parancs mindig parancs a honvédség minden tagja előtt. A halála után kapta meg a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét a hadiszalagon. Ezt az érdem kereszt egy hősi halált hátt főhadnagyi kitüntetés, de ez a főhadnagyi a nemzetet képviselte ott, ahol a halál is arat, ahol a dicsőség vérben és vasban nagy árat követel. A főhadnagyi kitüntetés minden honvédnek érdemét jelenti, mert minden honvéd, a hadsereg minden posztján teljesíti híven ha kell haláláig a parancsot, mely a jövőt biztosítja...

Ezer meg ezer eset, számtalan helyzet azt mutatja, hogy ez a hadsereg nem mennyiségével, de minőségével vezet és állja a sarat keményen. Ott, ahol a honvéd áll, ott nem török meg a front, nem omlik össze a támadó kedv, de porrá zúzódik minden ellenséges támadás.

Büszkén és boldogan tudjuk, hogy ezek a honvédek véreink.

Fiaink, akik apák nyomdokain járnak, akik őseik példájára történelmet írnak. Olyan történelmet, ahol az igazság diadalmas győzelme akár milyen áron is, de az igazak mellé áll.

Ma nincsen más gondunk, ma nincsen más gondolatunk, mint fiaink sorsa élete fölött való gond és gondolat. Ezek a fiok távol a hazától, valahol az óhaza mentén ezerszázados multunk történelmi eseményeit ismétlik meg és ebben az ismétlésben a történelem is megismétli önmagát.

A sereg nyugodtan áll, itthon tudjuk mi a kötelességünk s a nagy világ pedig tisztelettel hallja, látja, hogy a honvéd név a katona nemzetek között is olyan tisztán és dicsőséggel zengő, fénylő név, amire méltán vagyunk büszkék. Fiaink, véreink tette reánk is dicsőséget sugároz...

Beleesett a kaszába és lábán súlyos sérülést szenvedett Geszler Imre, 5 éves kislfiú. Gazdaság u. 20 alatti lakos. A mentők részesítették első segélyben. — Viaszvágás közben átvágta kezét Kékedi László 20 éves asztalos. Barcazaság u. 47 szám alatti lakos. A mentők kőtötték be sebeit.

Hősi halált halt vitéz nemes nagybányai Horthy István kitüntetése

A Kormányzó Úr Ófőméltósága 1942. augusztus 23-án Gödöllőn felt legfelsőbb elhatározásával a hősi halált halt vitéz nemes nagybányai Horthy István tartalékos főhadnagynak, a Szovjet elleni

hadműveletek alkalmából az ellenség előtt tanúsított vitég és önfeláldozó magatartásáért, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét hadiszalagon a kardokkal adományozta.

Kitüntetések hadiérdemekért

A Kormányzó Úr Ófőméltósága a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából adományozta: a Magyar Érdemrend Tiszlikeresztjét hadidiszfimmennel és kardokkal Salkaházi István főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitég magatartásáért;

a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét hadiszalagon a kardokkal Selmecey László zászlósának az ellenség előtt tanúsított vitég magatartásáért;

a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét hadiszalagon a kardokkal Burget Lajos ezredesnek, osztályának az ellenség előtt való eredményes vezetéséért.

Egyben elrendelte, hogy ugyanezen alkalomból Dicső Elismerése a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék az ellenség előtt tanúsított vitég magatartásukért.

Nagy Sándor századosnak, vitéz Péchy Gáspár és Gajdán Imre főhadnagynak, Ambrus Sándor tartalékos főhadnagynak, Babics György, Sipos Levente, Taróczy Erich és gróf Könyegsy Fidél hadnagyoknak, Fittler Sándor psz. zászlósának, dr. Papolezy Gyula és báró Urbán Péter tartalékos zászlósoknak.

Dicső Elismerése a hadiszalag egyidejű adományozása mellett tudtul adassék Száry István alezredesnek és Janczy Sándor századosnak az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataikért.

A Kormányzó Úr Ófőméltósága a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából a következőkben felsoroltak részére a megjelölt hadikitüntetések adomá-

nyozta: a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét hadiszalagon a kardokkal a hősi halált halt Gosztony Sándor századosnak és Meszess Vince főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitég és önfeláldozó magatartásukért.

Egyben elrendelte, hogy ugyanezen alkalomból Dicső Elismerése a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék a hősi halált halt Szentiványi Géza tartalékos zászlósának az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitég és önfeláldozó magatartásáért, továbbá Hepszi Elek tartalékos főhadnagynak és Mentusz Gyula tartalékos hadnagynak, az ellenség előtt tanúsított vitég magatartásukért;

Dicső Elismerése a hadiszalag egyidejű adományozása mellett tudtul adassék a hősi halált halt Hanniker Pál gazdasági főhadnagynak, a hadműveletek alkalmával tanúsított önfeláldozó magatartásáért, továbbá az alább felsoroltaknak az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataikért: Bánlaky Vilmos és Fraknói István századosoknak, Varga Ferenc tartalékos hadnagynak és dr. Debrecezy Zsigmond pórtartalékos orvoszászlósának.

A hősi halált halt Baliko Lajos II. főhadnagynak a szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitég és önfeláldozó magatartásáért a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét hadiszalagon a kardokkal adományozta.

Csak szombatig lehet a katonáknak szánt téli ruhaneműt beszoigáltatni

Mindenkit, aki kimaradt, arra kér a Nagybizottság, hogy sürgősen küldje be a honvédeknek szánt holmit.

A honvédelmi miniszter rendelete szerint a katonáknak szánt téli ruhák gyűjtését szombat este 8 óráig be kell fejezni. A gyűjtés vezetésére szeretettel kér mindenkit, aki a maga adományát még nem tudta átadni, hogy az csüförtökön, pénteken és szombaton legyen szíves a központi gyűjtőhelyen beszoigáltatni. (Piac u. 8. Felsőkereskedelmi Iskola tornaterme.)

A levétek most már befejezték a rendszeres gyűjtést, nagyrészt el is szedték iskoláikba, beiratkozási vizsgákra stb. A gyűjtőbizottság csak kivételes esetekben tud tehát levéteket küldeni a gyűjtésből bármi okból kimaradt házakba vagy lakásokba. Újból kér tehát mindenkit, hogy a maga adományát küldje be.

Az átvételt az utolsó napokban már megrövidített bizottsági ügyeletek végzik. A közönség sűrűn jelentkezik, de sen-

ki sem kell egy-két perccel tovább várni.

Tegnap ügyeletesek voltak időrendben: Edvi Ilés István, Lovass Rezső, dr. Borbély Kálmán, dr. Horvay Róbert, Nagy Józsefné, Szendrey Sándor, Uray Sándorné, Bada Dezsőné, Víz Imre és Lipp Zoltán.

Ma, szep. 3-án, csütörtökön ügyeletesek: 8-11-ig dr. Pass Lászlóné, Torzai Henrik, 11-2-ig Adamesik Ferenc és Zányi József, 2-5-ig dr. Medgyes János és Janicsák János, 5-8-ig vitéz László Győzőné, Varga Lászlóné, dr. Csajjagy Sebestyén Györgyné, Csajjagy Sebestyén Olga és dr. Harsányi Imre.

Az elnöki ügyeletet szeptember 2-án Sesztina Nagybányai Jenő látta el. Ma, csütörtökön vitéz Berényi István ny. vezérőrnagy az elnöki ügyeletese.

Zavargások és letartóztatások Irországban

Fegyverraktárakat és nagyarányú összefoglalást az angol rendőrség — Az iri nép Thomas Williams „terroristát” —

Belfast, szeptember 2. (OFL). Belfastban — Észak-Irország fővárosában — kedden este géppuskákkal fellegyvezett rendőrorjáratok vonultak fel az utcákon. A karhatalom felépítésére az adott ékot, hogy két titkos fegyverraktárt fedeztek fel, amelyekben robbantóanyagokat és fegyvereket rejtettek.

Ez a rendőrszervezetet voltak össze a fogház körül, ahol a halálra ítélt Thomas Williams utolsó éjszakáját töltötte. Williams teljes lelki nyugalommal fogadta azt a hírt, hogy kegyelmi kérvényét visszautasították. „Nem félek a haláltól — mondotta —, felkészültem utolsó pillanatomra.”

Az iri reklakta körületekben a lakosság mindenütt összegyűlt, hogy közösen imádkozzék Williamsért. Az éjszaka beálltával a belfasti fogház körül fia-

lakosok gyűltek össze csoportosan. Hangosan jajveszékelték és iri nemzeti énekeket énekeltek. A rendőrök közbeléptek és szétoszlatták őket.

A fegyverraktárakkal kapcsolatban azt hiszik, hogy nyilvánvalóan valami „negyszabású felkelést” terveztek Thomas Williams letartóztatásának megteremtéséért. Az egyik rakár a legnagyobb, amit valaha is Észak-Irországban felfedeztek. A fegyverraktárban

MEGNYILT

Könyvújdonságkölesönzés

Ferenc József u. 61. - az udvarban. A könyvpiac minden szépsége és érdekessége azonnal és állandóan olvasható. Olcsó havi előfizetés.

találtak többek között Lewis mintái géppuskákat, géppisztolyokat, kézigrázókat, lőszeret és robbantóanyagot. Késztelen — mondja az angol jelentés —, hogy ezeket a fegyvereket az IRA szervezet tagjai között akarták szétosztani és feltételezhető, hogy ez a szétosztás már bizonyos mértékben meg is történt.

Az ulsteri rendőrség kijelentette, hogy itt azonnali közbelépés szükséges. Attól tartanak, hogy az IRA szervezet tagjai megrohanják a fogházat. Az IRA „hadserregtanácsa” figyelemfelhívást küldött, amely szerint az „amerikai katonákat „terheli a felelősség”, ha bármiképpen is beleavatkoznak az esetleges zavargásba.

Hennerstown környékén a rendőrség portyák során tizenhárom embert letartóztatott. Egy embert, aki a rendőrség elől elzárta az utat, lelőttek. Belfast környékén az egyik gazdaságban a múlt éjszaka házkutatás során igen nagy raktárrnyi elrejtett robbantóanyagot találtak. (MTL)

Viehy, szeptember 2. (OFL). Mint Belfastból jelentik, az ifjú Thomas Williams halálát ítélték szedán reggel végrehajtották. Tudvalevő, hogy az elítélt Patrick Murphy rendőr agyonlövésével vádolták. A megkegyelmezése érdekében előterjesztett kérvényeket visszautasították. Williams mindössze 19 éves volt. (MTL)

Déli álkulcsos betörés a Bészler és Dávid vaskereskedésben

A tettes 1128 pengőt vitt el a pénzszekrényből.

Páratlanul vakmerő módon, fényes nappal ezélt álkulcsos betörésről tettek jelentést szerdán délután három órakor a debreceni rendőrség központi ügyeletén. Ismeretlen tettes a déli egy órától három óráig tartó üzletzárás ideje alatt behatolt a Bészler és Dávid vaskereskedés, Ferenc József út 7 szám alatt levő helyiségébe és a pénzszekrény felfeszítése után 1128 pengő készpénzt magával vitt.

A betörést az ebédidő után a 3 órai üzletnyitás alkalmával fedezték fel és nyomban szöitak az Arany Bika előtt posztoló Papp Gábor rendőrőrmesternek aki megtette a szükséges első intézkedéseket és jelentették a betörést a központi ügyeletnek.

Dr. Boeczó Lajos rendőrtanácsos, ügyeletese tiszt szálit ki a helyszínre. Császár Péter detektívfelügyelővel, — Szücs Jenő és Falussy Tibor detektívekkel és megkezdődött a vizsgálat. Megállapítást nyert, hogy a tettes az utca-

felől hatolt be és valószínűleg viasszalenyomat segítségével készített kulccsal nyitotta fel a kétszeres wertheim-zárat. Az üzletben nyomban a kassza felnyitására fogott, ami rövid idő alatt sikerült is. A talált 1128 pengőn kívül más nem vitt el, pedig az üzletben rengeteg értékes árut talált volna.

Az egész betörés mintegy negyedórát hosszát tarthatott és ezután a helyszíntel feltétlenül ismerős vakmerő betörő ismét az üzletajtón át távozott, azt is zárva maga után.

Az üzlettulajdonos vitéz dr. Dóczy Géza feljelentése alapján megindult nyomozás már az éjszakai órákban eredménnyel kecsegtet, amennyiben a gyanú egy feltűnően elegáns, költékony életmódot folytató, Debrecenben való ideje elő fiatalemberre terelődött, aki szerdán délután hírtelen felmondta lakását és eltávozott Debrecenből. Kérdése rövid idő kérdése.

A készíthető lábbelifajták újabb megállapítása

Hírdetmény

Felhívom a lakosság, valamint a lábbelikesztő iparosok és kereskedők figyelmét arra, hogy a m. kir. közellátásügyi miniszter 109.700—1942 K. M. sz. rendelete szerint folyó évi szeptember hó elsejétől kezdődőleg csak a közellátásügyi miniszter úr által engedélyezett fajtájú és minőségű lábbelit szabad előállítani és lábbelikesztéséhez csak az általa engedélyezett műanyagokat szabad felhasználni. Az előállítható lábbelifajtákat, azok minőségi követelményeit és a lábbelikesztéshez felhasználható műanyagokat a Budapesti Közlönyben teszi közzhírré.

Bőrtalp felhasználása nélkül készült olyan lábbelit, amely a megszabott követelményeknek nem felel meg, továbbá bőrhulladékból, vagy nem bőrből készült olyan talpat (járomtalpat, köztalpat), amelynek lábbelikesztéséhez való felhasználását a közellátásügyi miniszter úr nem engedélyezte, forgalomba hozni tilos.

A lábbeli előállítója köteles az általa készített lábbeli lágycikrészén, belül nevet (céget, telepének, üzletének helyét, a lábbelikesztésének évét és hónapját, ezenfelül a bőrtalp felhasználása nélkül készült lábbelin a „nem bőrtalpu” megjelölést maradó módon feltüntetni. Ez a rendelkezés a pirosszínű utalvány alapján mértékszerint készülő lábbelire nem vonatkozik.

Bőrtalp felhasználása nélkül készült lábbeli és bőrhulladékból, vagy nem bőrből készült talp forgalombahozója, (előállítója) köteles az áru rendeltetés szerinti használat melletti tartósságáért legalább három hónapig terjedő időre a vevővel szemben szavatosságot vállalni. A szavatosság vállalást tartalmazó írásbeli nyilatkozatot a vevő részére az áruval együtt kell átadni.

Ervényüket vesztik az éven rendelkezést megelőzőleg a 209.800—1941 K. M. számú rendelet alapján bőrtalp felhasználása nélkül lábbelinek, valamint bőrhulladékból, vagy nem bőrből készített

talpnak forgalombahozatalára kiadott engedélyek.

A rendelet hatálybalépése előtt bőrtalp felhasználása nélkül készült olyan lábbelit és bőrhulladékból, vagy nem bőrből készült olyan talpat, amelynek forgalombahozatala tilos volna, de forgalombahozatalukat a közellátásügyi miniszter úr még a 209.800—1941 K. M. számú rendelet alapján engedélyezte, három hónapon belül az előbb említett szavatosság mellett forgalomba szabad hozni.

Ezen rendelkezéseket nem kell alkalmazni a közszállítás céljára készülő lábbelire, a m. kir. honvédség és csendőrség kötelekébe tartozó tisztek, hasonló állásuak és legénységi állományú egyének, a rendőrség fogalmazói, felügyelői karába, detektív testületébe és a rendőrlégénység sorába tartozó egyének, valamint a pénzügyőrség kötelekébe tartozó egyenruha viselésére kötelezett tisztviselők és altisztek részére özetes megrendelés alapján és felettes hatóságai által kiutalt anyagból készülő lábbelire, a testi fogyatkozásból szenvedők részére készülő különleges (ortopaed) lábbelire, az olyan szandálra, szandalettre, sarura, házicipőre és papucsra, melynek sem felsőrése, sem alsórése bőrányagot nem tartalmaz, végül a 18—22 nagyság számú gyermekcipőre és a bocskorra.

Ezen rendeletben foglalt rendelkezések végrehajtását a Lábbeli Központ is ellenőrzi.

A rendelet ellen vétők kihágást követnek el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendők. Egyébként bővebb felvilágosítást a Budapesti Közlöny szeptember 1-i, 197-ik számú megjelent rendelet nyújt. Polgármester.

Minisztortanács

A kormány tagjai kedden délután Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével minisztortanácsra ültek össze, amelyen folyó kormányzati ügyekkel foglalkoztak és a Ház őszi ülészakán előterjesztendő törvényjavaslatokat beszéltek meg. A minisztortanács a késő esti órákban fejeződött be.

Merénylet az indiai alkirály ellen

Bangkok, szeptember 2. Az indiai delhi-i rádió jelentése szerint lord Linlithgow indiai alkirály ellen revolver merényletet követtek el. A merénylőt letartóztatták és a helyszínen agyonlőtték. (MTL)

Rendelet a szikvíz vidéki gyári árának megállapításáról

A hivatalos lap csütörtöki száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a szikvíz vidéki gyári árának megállapítása tárgyában. A rendelet értelmében Budapest székesfőváros területének kivételével az ország területén kizárólag előállított szikvíz legalacsonyabb és legmagasabb gyári ára viszonteladók részére történő eladásnál egy literes palackonként 18, illetve 20 fillér, félliteres palackonként 9, illetve 10 fillér.

Ezekben az árakban a forgalmiadó-váltás bennfoglalatik és azokhoz csak a helyi szikvíz fogyasztási adó számítható hozzá. A fogyasztási árakra vonatkozóan a további rendelkezések az irányadók. A rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

—o—o—o—

Egynapi díjtalan munkáját ajánlja fel a honvédek részére Végvári István csizmadiamester

Kaptuk a következő példaadó levelet. Mint egyszerű iparos, én is szeretnék hozzájárulni itt a belső fronton szerelt hazánkért folyó harchoz, melyet hősi honvédek kint vívnak Oroszországban. Szíves szeretettel vállalnám honvédek részére gyűjtött lábbelik kijavítási munkájának egy részét, illetőleg egy napi munkámat erre a célra — természetesen díjtalanul — felajánlom. Szíveskedjenek erről az illetékes ténylezőket értesíteni. Teljes tisztelettel: **Végvári István csizmadiamester**, Kincsi utca 45.

Erre a nemes ajánlatra felhívjuk az illetékesek figyelmét.

—o—o—o—

A csapókeri ref. egyházzsolt küldöttsége emléktárgyat nyújtott át dr. Soós Bélának

A csapókeri egyházzsolt tanácsosai alakult küldöttség tagjai szerdán délelőtt emléktárgyat nyújtottak át és meleg búcsút vettek szerelt és nagyra becsült lelkipásztorunknak dr. Soós Bélának, akit egyetemi tanárrá történt kinevezése új munkakörre szólít el.

A küldöttség élén dr. Balla Bertalan városi főjegyző, egyházzsolt világi gondnok, Kiss Ferenc városi közéletnevelési irodavezetővel, meghatottan vett búcsút dr. Soós Bélától, akiknek dr. Balla Bertalan főjegyző meglátogatásán beszéd kiadásában nyújtotta át, ezüst tálcán csiszolt finomművi, művészi kidolgozású rózsaszínű emléktárgyat, az egyházzsolt tagjainak szeretettel dokumentáló felirattal. Dr. Soós Béla, aki hitvese társaságában fogadta a küldöttséget, megható szavakkal mondott köszönetet híveinek és bízott éveken át munkatársainak szeretettel megnyilvánulásáért.

—o—o—o—

Ezerpengős takarékkönyvet és ágyneműket loptak a szülészeti klinikán

A debreceni rendőrségre több jelentés érkezett a szülészeti klinikán elkövetett lopások miatt. Szilágyi Katalin szülész nő feljelentést tett, mert a szülészeti osztály 16 kincstári lepedőt, ágyneműt mintegy 800 pengő értékben. Pálfi Eszter klinikai alkalmazottnak antilopcepőjét, Karmai Emmának arany fülbevalóját, Kajdi Erzsébet klinikai alkalmazottnak ezerpengős takarékkönyvét lopták el. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

—o—o—o—

Egy angol községben heves üsszel tűzés támadt az angol és amerikai katonák között. Egy William Davis nevű északamerikai katona az üsszelzés során Mac Lauchin nevű angol katonát megölte.

Rómában teljesen alaptalannak mondják az angol hírszolgálatnak azt a híreit, hogy Albániában merényletet követtek el bizonyos Mulletti nevű tábornok, állítólagos főkormányzó ellen. Albániában semmiféle merényletet nem követtek el és Mulletti nevű tábornok nem is él az országban.

A honvédeknek szánt téli holmiját küldje Piac-utca 8. szám alá!**Tankönyvek****Füzetek****Iskolaszerek****legnagyobb raktára****a „MÉLIUSZ” könyvkereskedés**
közismert szaküzletében.**Felfüggesztett és felosztatott malomgyesület**

Az ipariügyi miniszter a „Magyar Őskeresztény Malom Szövetsége” önkormányzati szerveinek működését további rendelkezésig felfüggesztette, a

látalmazott alapszabályok nélkül működő vidéki közpalmok exportegyesületét azonnali hatállyal feloszlatta.

Ahogy lehet...**A tanár a jó vendőt várja**

Az utóbbi időkben egyre több szó esik a tanárról, helyesebben a tanári rendről, mely várja, hogy sorsát, életét végre rendezik. Valahogy ez a pálya az, helyesebben ezen a pályán élnek elsősorban olyan emberek, akik a saját sorsukkal nem sokat törődnek. Szervezetlenek, akik ha találkoznak egymással, a matematika és nyelvészettel már alig talál közös témát, holott például régen közös sorok volna a statusrendezés nagy kérdése. Kivülálló lapok hasábjain szólnak az ő kérdéseikhez, míg ők csendesen elolvassák a cikkeket, hümmögnek, helyeselnek, aztán megy minden a maga útján, mert azt várják, hogy majd elintézik a felettesek mindazt, ami anyagi része a kérdésnek.

Lehet, hogy igazuk van, egy azonban bizonyos. A tanár emberek nagy része nem afféle magános lény, aki az esernyőjével, vagy apró „bogarai-val” éli a maga életét. Családot tartanak el, gyermekek nőnek, születnek, házi gondok is tépik néha-néha a lelküket, de közben persze elsősorban és mindenek előtt tanárok, akik nagyon kevés kivétellel elfelejtik a földet, ha egyszer az iskola kapukon betették a lábukat. Mások sorsa, élete sodorja az ő életüket, sorsukat, a mások életének irányítása elvonja a saját életükről, rossz vagy jó sorsukról a figyelmét.

Nyíltan cikkeznek arról, hogy a bírói, katonatiszti rendek mögött áll a tanár. Elvégre ma, amikor harmincan innen ifjú századosok és magas rangú bírák vannak, nem egy tanár jóval alatta áll néhány esztendővel ezelőtti keze alól kikérült tanítványának, aki harmad annyi idő alatt futotta meg azt a fokozatot, melyet a tanár több mint félelmettel átért...

Jaj, persze, ne ment volna tanárnak.

Ez az egy az, ami nem igaz.

Aki tanárnak akart menni, azt megverték ugyan az Istenek, de más amúgy se lehetett volna, mert ez sorsszerűen a hivatása és nem azért ment erre a pályára, hogy babérokat és külső díszeket, avagy arany-ezüst kincseket halmozzon, hanem azért, mert erre a rögzös, de mégis gyönyörű pályára vonzotta a lelke.

Ez az, amit gyakran hallunk, meg a két hónapos vakációt.

— Mindkettő súlyos tévedés, — mondja a fiatal tanár. A hivatás ellen küzdeni nem lehet, s bármilyen rossz anyagi helyzetben élünk is, tanár, tanító mindig lesz, mert erre a pályára úgy születnek az emberek, amint bizonyos növények teremnek, mert az isteni Gondviselés kiszámít-

hatatlan kegyéből fenn kell maradni az egyedeknek...

Elmélázik, gondolkodik, aztán úgy mondja:

— Hát persze, a vakáció, ezt is emlegetik. Cseppet se kecsegtető, mert a tíz hónapos munka után nagyon is nagy szüksége van a szervezőnek erre a felüldülésre, aztán, a tanár a két hónap alatt egyebet se csinál, ha igazán tanár, mint felkészül a téli, tíz hónapos munkára. Hogy vannak kivételek is, Istenem, melyik pályán nincsenek „favágók”, de ez nem jelenti azt, hogy csak favágók vannak mindenütt.

— A mai idők, hát igen, nehezek, de mindenütt nehezek. Nekünk talán annyiban nehezebb, hogy a reális élethez vajmi kevés közünk van. Nem tudunk tájékozódni a mai tekervényes úton. A fizetésünk egyetlen támpontunk. Ezt beosztani még a számtan tanár se tudja, különösen az alacsonyabb fizetési fokozatban. Hogyan pótoljuk? Hát ezt sokféle képpen meg lehet oldani, de mind-egyik gondos és még több munkával jár. Az ifjabb, főleg vidéken levő kartársak magántanítással is foglalkoznak, nyelvet, vagy általános tanítást vállalnak, a legtöbben azonban nem tehetünk mást, mint „leépítünk saját életünkkel itt is, ott is valamit. Ma a dohányzás terén, holnap a konyhában, aztán kifordítottjuk a ruhánkat és esetleg kisebb lakásba költözünk, vagy egy szobát lezárunk télen, hogy kevesebb tüzelőt használjunk. Óh, mi leleményesek vagyunk ezen a téren, mert rossz cipőben, vasalatlan ruhában ma már nem lehet odaállni a gyermek elé példának. Arról se szólhatunk, hogy milyen gondot hagyunk otthon, ugye? Mi állunk a vártán és hittel, becsülettel, úgy, ahogy lehet, sőt ennél sokkal, de sokkal erőteljesebben tartjuk a hazai belső frontot, a gyermekek lelkében a hitet, magunkban a reményt és mindenki szívében a bizalmat. Semmi se tart örökké egyszer vége lesz a bajoknak, kezdődik a béke világa és akkor, talán akkor majd a tanári rend, s a tanítással foglalkozók nagy magyar tábora is megtalálja a hangot, módot, alkalmat arra, hogy a nyugati államok mintájára a nemzet is érezze, hogy azok, akik legdrágább kincsével, a gyermekével foglalkoznak, azoknak sorsát és lelkét irányítják, a lehetőségek határain belül mentesek legyenek az anyagi gondoktól... Addig, Istenem, addig akár a fronton, akár itthon magyar becsülettel álljuk a mai idők kemény harcát, mert mi pemesak tanárok, de mindenek előtt és felett magyar tanárok vagyunk...

A régi függöny előtt...

Érdekessége lesz az Unger-társulat megnyitói díszelőadásának, hogy a Himnusz elnevelésére a társulat tagjai felsorakoznak az előtt a függöny előtt, amelyet 1865 október 7-én, a Csokonai Színház megnyitásokor használtak először.

A függöny Telpy Károlynak, korai egyik neves művészenek alkotása, egy elegáns csoportot ábrázol, köztük Sybillával, aki fényes jövőt jósol a Csokonai Színháznak. Ez a függöny ma már kulturtörténelmi dokumentum.

A szombati megnyitói díszelőadás vendégszereplői: Ottrubay Melindával élen ma este a színházba érkeznek Debrecenbe. A társulat próbái teljes erővel folynak úgy az »Arva László király«, mint a »János vitéz« előadásra.

Az Apolló mozgószínház a »Kadett-szerelem« című kedves, romantikus magyar filmjodonságot mutatta be. Bájos, tavaszi hangulat, pompás humor, ragyogó figurák, a boldog békeidők aranyos derűje ömlik el ezen a darabon, mely mindvégig kitűnően szórakoztat. A nagyszerűen szereplőgárda élén Rajnayval, az intrikus szerepében ragyogóan játszó Puskás Tiborral, Zsilleyvel, Hidvéghy Valériával: remekel. A kísérő műsor jó.

—o—o—o—

Elbúcsúztatták Kardoss Géza igazgatót

Kardoss Géza, a szegedi színház volt igazgatóját, 22 esztendői színházigazgatói működése alkalmából meleg ünnepelésben részesítette Hódmezővásárhelyi közönsége. A polgármester helyettese üdvözölte a Budapestre távozó igazgatót, majd a társulat nevében Horváth Jenő köszöntötte fel Kardoss Géza, aki könyveket meghatva mondott köszönetet az ünnepelésért. Ezután került sorra zsűfolt nézőtár előtt Zilahy Lajos a »Szűz és a gödöllye« című színművének előadása, melynek férfi főszerepét Kardoss Géza, női főszerepét pedig Sándor Liza, a Vígszínház művésznője alakította. Az előadást társaságára követte, amelyen Kardoss Géza értékes ajándékokkal halmozta el és felolvasták a több mint száz üdvözlőláviratot is.

—o—o—o—

Aszmann Ferenc ismét aranyérmet nyert a budapesti nemzetközi versenyen**Közelesem megkezdik egy filmjének forgatását.**

A Budapesten tartott nemzetközi fényképiállításán Aszmann Ferenc aranyérmet nyert. — Ez már negyedik fölényes győzelme az idén, a nagyváradi, újdéki, kassai fényes eredmények után a pesti. Olyan fölényrel nyerte ezt a nemzetközi versenyt, hogy ma már sem külföldön, sem helyi földön nincs ellenfele. Érdekos, hogy a győztesek közül is ötven Aszmann tanítványai, akik díjakat hoztak haza. — Az aranyérmet Bacso Alexandráról alkotott gyönyörű alkotásával nyerte. — Ezzel kapcsolatban még egy érdekes hír jött Pestről, még pedig, hogy Kublin Tamás filmoperátor — aki egyébként annak ellenére, hogy budapesti, szintén Aszmann Ferenc tanítványa — a közeljövőben kezdi meg annak a filmnek forgatását, melynek művészi vezetője éppen Aszmann Ferenc lesz.

A nemzetközi versenyben egyébként ezüst érmet nyert a szakfényképészek közül Hapák József, az ország egyik legkittünőbb portréművésze. Tökéletes élethűséggel és mégis magas művészi színvonalon álló képeivel nagy felhívást keltett. Ezüst érmet nyert Kublin Tamás DF., bronzérmet kapott dr. Ilodyné Tókes Ilona és Gisser Gyula.

— Motorkerékpáros karambolja a Batthyány-utcán. Tóth György 21 éves Arany János-utca 56. szám alatti lakos a Kossuth-utca és Batthyány-utca sarkán motorkerékpárjával összeütközött egy kerékpárossal. Tóth lezuhant a motorról és fején, karján, lábán sérüléseket szenvedett. A mentők részvételével első segélyben.

Hajdú vármegye hódolt Kormányzóhelyettesünk hősi emlékének

A vármegye megfesteti vitéz Horthy István életnagyságú arcképét — dr Uzonyi György méltatta a Hősragyogó egyéniségét

Hajdú vármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg rendkívüli közgyűlését, melyet a nemzetet Horthy István Kormányzóhelyettesünk hősi halálával ért gyászunk szentelt. A Nemzeti Hírszkegy elmondása után Szilassy László főispán rövid megnyitói beszédet tartott:

A főispán beszéde

István király napján, amikor az ország készült megünnepelni nagy királyunknak emlékét, egy fájdalmas, döbbenetes hír rázkódtatta meg valamennyiünk lelkét. Valahol a végtelen orosz mezőkön, a Szarmata síkságon egy Sas szárnyait letörve hullott le az égből, az a Sas, mely az ország akaratából arra volt hivatva, hogy magasan szárnyaljon a magyar égen, mutatva az utat, amelyen népünknek, nemzetünknek egy jobb, boldogabb jövő felé haladni kell.

Ez a Sas vitéz nagybányai Horthy István, Magyarország főméltóságú Kormányzóhelyettese volt, aki hősi önfeláldozással mutatott példát arra, hogyan kell élni egy magyarnak, egy katonának.

Az ő hősi halála gyászba borította az egész országot, de áldozatának fénye messze bevilágítja a horizontot s ennek fényénél mely gyászunkban is megdöbbenéssel kell látnunk, hogy dicsőséges jövőnk és a nyugati kultúra, valamint keresztény hitünkért vívott hősies küzdelmünkben milyen sötét nagy árnyakkal kell megvívni harcunkat kint a harctereken. Eppen ezért méltóságjeljes büszkeséggel viseljük ezt a reánk mért súlyos csapást.

Vitéz nagybányai Horthy István hősi halálával híven teljesítette azt az esküjét, melyet az ország színe előtt alig egy fél évvel ezelőtt tett le, hogy ha kell élet is feláldozza nemzetéért.

De gyászunk közepette is tekintetünk aggódva fordul Főméltóságú Kormányzó Urunk felé s kezünk imárvá kulcsolva, ajkunk remegő fohásza száll a Mindenhatóhoz, kérve-kérve, hogy adjon neki erőt ezen új nagy megpróbáltatás elviseléséhez, hogy még soha ne vezethesse hős szeretett népét a jövő felé, amely ezt a sokat szenvedett és a nyugati kultúráért annyit ért áldozott népet méltán megilleti.

Horthy István élete a magyar történelem újabb fejezetének aranylapja. Eppen ezért egy pillanatra álljunk meg az örök magyar sors e szomorú határkövénél; búcsúztassuk őt, a Hóst, minden magyar büszke szeretetével. Aki megmutatta, hogy a hazáért a legnagyobbat, az életet is fel lehet áldozni, a nemzet jövőjének zálogaként!

A megjelentek a főispán megemlékezését álva hallgatták végig.

Alispáni előterjesztés

Dr Uzonyi Barna főjegyző ismertette utózatán Rásó István alispán javaslatát Horthy István emlékének megörökítésére vonatkozólag. Az alispáni előterjesztés többek között a következőket tartalmazza.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! A kenderesi kriptá siri csónkjában alussza hősi álmát Horthy István. Egy fiatal drága magyar élet tért meg a halhatatlanságba. Halhatatlanságot mondhat, mert nem halt meg az, akiknek emléke, szelleme itt él és örökké él nemzetében. A hős magyar katona az égi trón számolyánál fohászokd most már az örök Bíróhoz: Isten áldd meg a magyart!

Mély tisztelettel indítványozom, hogy hősi halált halt Kormányzóhelyettesünk: Főméltóságú vitéz nagybányai Horthy István emlékének örökidőkre szóló megörökítése végett életnagyságú arcképének megfestését elrendelni, azaz engem megbíznai, a feimerülő költségek fedezésére 5000.— pengőt megszavazni s azt a háztartási alap 1943. évi költségvetésbe kiadásként előirányozni méltóztassék.

Végül bejelentem, hogy e nagy nemzeti csapás hírének vétele után távollétemben hivatali helyettesem: a vármegyei főjegyző, távirati úton nyomban kifejezésre juttatta a Főméltóságú Kormányzó úr előtt a kabinetiroda útján, a vármegye közönségének mélyeseg részvételt és hogy a f. hó 27-én végbement temetés napjára a nemzeti gyászszal kapcsolatos helybéli intézkedéseket

megtette. A Budapesten f. hó 27-én végbement temetésén személyesen megjelentem. Tisztelettel kérem jelentésem tudomásulvételét és indítványom elfogadását.

Dr Uzonyi György emlékbeszéde

Az alispáni előterjesztés elhangzása után dr Uzonyi György országgyűlési képviselő mondott emlékbeszédet:

Trianon után, a végpusztulás napjában adta az Ursten a nemzetnek Horthy Miklós, aki a feltámadás útjára vezette nemzetét. És amikor már úgy látszott, hogy a magyar jövő az ő legkedvesebb fiának kezében hosszú évtizedekre biztosítva van, jött újra a megpróbáltatások órája s egy tört pillanatban elvesztettük azt, akiben jövőnk biztosítékát és zálogát láttuk. Ma még felmérni sem tudjuk azt a súlyos csapást, mely országunkat Horthy István elvesztésével érte.

Vitéz Horthy István a Horthy Miklós ősi magyar törzsének fiatal aranyhajta volt, aki egyesítette magában ezeréves ősi családjának minden erényét a trianoni fiatalok keserves sorsának minden tapasztalatával és az új modern kor minden újszerű követelményével. Testileg a magyarság ősi fájának egy kiteljesedett hajta volt, dalás, magas, sugárnövésű, életerős. Igazán ráillett a temetést végző püspök klasszikus megállapítása: „Ilyen dalia nem volt Hunyadi László óta”. Hős apjának remekbealkotott, bátor fia volt.

Egyénisége nemesen szelíd, szerény és tartózkodó volt. Az embereket érdemük szerint értékelte, de így bírálta önmagát is. Csak azt a rangot és állást fogadta el, amiről úgy látta, hogy már kiérdemelte. Ezért nem fogadta el a magasabb katonai rangot sem és ezért vonakodott — míg meg nem győzték — a kormányzóhelyettesi tisztség elfogadásától is, mert úgy vélte, hogy a magasabb katonai rangot is és a magasabb közjogi méltóságot is előbb ki kell érdemelnie.

Egész ember volt, a lelkiismeretességnek, hűségnek, becsületnek, kötelességteljesítésnek fanatikusa. Mint kormányzóhelyettes esküjét, hogy az ország területét megvédi, véres komolysággal fogta fel. Nem pózból, nem önzésből ment ki a frontra, hanem szent kötelességtudásból. Mindenből ki akarta venni a részét, osztozni akart a magyar katona sorsában és nem lehetett visszatartani attól sem, hogy katonai kötelességének az első vonalban és úgy tegyen eleget, mint a többi száz meg száz ezer magyar hős. Az őzletlen kötelességteljesítésnek, a becsületnek volt hűféhér lovagja és élő mintaképe, de ennek lett az áldozata is.

Izzó magyar lelke, mely nem ismert akadályt és meghátrálást, egy földrezuhanó repülőgéppel maglyatűzében mint égő áldozat szállt az égi magasságok felé és távolbanézó szemé most a Hadaq útján Csaba királyfi égi seregében örökidő harsban álló hűségese nemzet felett.

Ne felejtjük el, hogy az utolsó királyi sarjadék Mohácsnál halt hősi halált. Mohácsnál az ősi jogfolytonosság megszakadt és jó megjegyezni azoknak, akik elküldötték cíloek érdekében lépésnyomon a papir jogfolytonosságra hivatkoznak, hogy van még egy másik jogfolytonosság is, mely a vérszerződésen a hazáért kiöntött hősi véren alapul s ez az Árpádok, Anjouk, Hunyadiak után megszakadt, vérrel megpecsételt igazi magyar jogfolytonosság csak Horthy Miklós vérehullásával és Horthy István hősi halálával állt ismét helyre.

A nemzetet ért mélyeseg gyászban azonban gondolunk azokra is, akik nálunk is többet veszítettek. Ezek kö-

zött elsősorban arra, akire minden magyar néma imádatul és rajongó szeretettel néz fel, az édesapára: Horthy Miklósrá, az ország Kormányzójára, ki nemcsak helyettesét, munkatársát és utódját vesztette el, hanem szeretett fiát is. Mélyesegen megindult részvétellel száll lelkünk a budai vár felé azzal a hő imádsággal, vajha a súlyos megpróbáltatások között adna az Ursten elég erőt szeretett Nagyurunknak és drága élettársának a kegyetlen csapás elviseléséhez. Gondolunk szeretettel a mélyen sújtott özvegyre és az árván maradt kislóra, az ország első hadiárvájára, aki gagyogó öntudatlanságában még csak nem is sejtí, hogy édesapjában mindenét elvesztette és hogy reá, a gyenge gyermekre fog nehezedni idővel az ősi Horthy nemzetségnek, Horthy Szabolcsnak, Horthy Miklósnak és az édesapának, Horthy Istvánnak, ennek a ragyogó Grál lovagnak súlyos öröksége is.

Horthy István halála a nemzet szempontjából nem az elmulást, hanem a megdicsőülést, nem a halált, hanem az életet jelenti. Az ezeréves magyar mult ilyen hősi áldozatokon épül fel s a Horthy István véres áldozata záloga és biztosítéka az újabb ezeresztendőnek.

A nyitott sírnál azért kisérik magunkat, de nem fogunk kétségbeesni, nem csüggedünk el, hanem szembenézünk a Sorssal, fátlegyenesedünk, mint Kormányzó Urunk tette, lefőröljük

A gyermekklinikai halálos szerencsétlenség ügyében ioiyik a nyomozás

Beszámoltunk arról a halálos szerencsétlenségről, melynek áldozata Kállai József hatéves gyermek, akit tifuzsgyanús megbetegedéssel eszméletlenül szállítottak be a klinikára. A gyermek a kapott szíverősítő injekció következtében magához tért és a magasrácsú ágyból lázálában kiszállva az erkélyre ment, a 95 centiméter magas erkélyen át lezuhant a földszintre, gerinctörést és koponyalőrést szenvedett. A gondos orvosi kezelés dacára sem tudták a kislányt megmenteni és félóra múlva meghalt. A gyermek az I. emeleti 5. számú teremben fektült és körülbelül hat méter magasból zuhant le. Nemesné névű asszony vette észre először a földön heverő gyermeket és szolt a klinika Mészáros névű alkalmazottjának, aki felvitte ismét a kórterembe.

A megindított vizsgálat során több tanúkihallgatást eszközölt a rendőrség. Leviczky Tibor detektív kihallgatta tanuként dr Kiss Julia első tanársegédet, aki elmondotta, hogy délután 5—6 óra között kezelték a gyermeket, aki akkor teljesen eszméletlen volt és külön figyelmébe ajánlották az ápolónőknek. Az, hogy az erkélyajtó nyitva volt, nem mulasztás, mert annak szelhözés céljából nyitva kellett állnia. Hasonló értelemben tették tanvalló-

DEBRECZEN 5. OLDAL 1942. IX. 3.

könyveinket és dacos büszke tekintettel kemény elszántsággal, töretlen hittel nézünk a magyar jövő felé és a frissen hantolt sírnál szent esküvel fogadjuk, hogy méltók leszünk a Horthyakhoz, a Horthy Istvánokhoz, méltók az áldozathozatalban, a hűségben, a bátorságban, a becsületben s a mindhalálg való kötelességteljesítésben egyaránt.

Szavaimat azzal a hő óhajjal zárom, hogy a magyarok Istenének kegyelme adjon erőt és kitartást Kormányzó Urunknak is, de a nemzetnek is a súlyos csapás elviseléséhez és a Horthy István hősi önfeláldozása legyen a kiengesztelődésnek, a nemzeti összeforrásnak, a magyar egységnek és a boldog magyar jövőnek a záloga.

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés tagjai egyperces néma felállással áldoztak Horthy István hősi emlékének.

Uzonyi Barna dr. főjegyző felolvasta a kabinetiroda táviratát, melyet Hajdú megye részvénytulajánosaira válaszul küldött:

A Kormányzó Úr Főméltósága és a Főméltóságú Asszony a fluk hősi halála alkalmából Hajdú vármegye közönsége nevében a vármegye alispánja által táviratilag kifejezett részvéteért meleg köszönetüket nyújtánítják.

A gyászülés a főispán zárószavával fejeződött be.

más, dr Buda Károly orvos és Boda Pál tanársegéd. Más vallomások úgy hangzottak, hogy a gyermek az injekció hatása alatt sem tért magához és annyira legyengült állapotban volt, hogy szinte képtelenségnek tűnik fel, hogy ebben az állapotban a rácson át-mászva a nyolc méter hosszú terembe át az erkélyre kijuthatott a kislány. A gyermeket éppen gyenge állapot miatt nem kötözték le. Tóth Adél osztályvezető nővér is megerősítette azt, hogy amikor átadta a szolgálatot Pilez Ilona gondozónőjölőnek és Róza Livia gondkereztesnővendőknek, a gyermek eszméletlenül fektült. Pilez Ilona és Róza Livia is teljesen eszméletlen állapotban hagyták ott kb. 5—10 pernyi időre a gyermeket, amíg a többi termekbe átmentek és a mosókonyhában szükséges fehérneműt készítették elő. Nem érzik magukat vétkesnek és gondatlannak a szerencsétlenséggel kapcsolatban, kilenc terembe kell kettőjüknek felügyelniük és ezt emberileg jobban, lelkiismeretesebben elbírná, mint azt tették, nem lehet.

A rendőrség az ügy iratait átküldte az ügyészségnek és az ügyészség is folytatja a vizsgálatot a gyermekklinikai halálos szerencsétlenséggel kapcsolatban.

Bélyeggyűjtés

Kevesen tudják, hogy a debreceni ZONA sorozatok megjelenésekor egy debreceni érdeklőség „DEBRECENI ZONA BÉLYEGEK” fedőlapú, 8 ívből álló 33,5/24,5 cm méretű, nemzeti zsinórral átfűzött, fehér kartonra nyomott fűzetszerű albumot bocsátott ki összesen 30 példányban. Ezekbe az albumokba ragasztották be az eladásra szánt teljes sorozatokat és érdekes, hogy ezek az albumok olyan gyorsan eltűntek a forgalomból, hogy azok ma úgyszólván ritkábbak, mint a legritkább debreceni bélyeg!

Ezt a kuriozumot is elérte sorsa: azokból két bélyeg helye valahogyan kimaradt! Ezek a következők:

I. Emisszió. Az I. oldalon csak 17 téglány van az első lemez 18 darabja részére nyomva. Ugyanitt a Károly—Zita bélyegeknél 20 helyett csak 19 kocka látható.

Ezen két hibán kívül természetesen nincs helyük a következő bélyegeknél, melyeket csak 1—2 év múlva fedeztek fel:

- 10 és 20 filléres M. K. P. levélbélyegek,
- fekete számjegyjű, nagy koronás vízjelű 12:11 és feles fogazású, 50 filléres porto-bélyeg,
- ugyanaz kis koronás vízjellel és 13 fogazással és végül
- a visszaélések egész sorozatával létrejött 5 Koronás M. P. bélyeg.

A m. kir. postavezérgazgatóság legutóbbi közleményben arról értesíti a magyar gyűjtőtársadalmat, hogy egyik budapesti hetilap folyó évi április 28-1 számában megjelent bélyegrajzok közlése teljesen a posta tudta és hozzájárulása nélkül történt meg és hogy a posta az ott jelzett Tessedik emlékbélyegek kiadását egyáltalában nem is tervezi. Ezzel a kommunikéval minden, a Tessedik bélyegekre vonatkozó mende-monda megdőlt.

A Debreceni Bélyeggyűjtők Egyesülete szeptember havában csereakciót óhajt létesíteni. Érdeklődők forduljanak az Egyesület elnökségéhez.

Új és használt

Tankönyv

az összes iskolák részére beszerezhető.

Böhm könyvkereskedésében

Kossuth ucca 2. szám. (Városháza)

Víz-, vas- villanyvondolálás

lérti kiszolgálás (a Rigó néven ismert)

Szabó Endre

lodrázsmesternél Széchenyi-utca 2. sz.

Adónaptár — Szeptember hó

- 5. 48.—240.— pengő közötti forgalmi- és fenyüzési adó (váltás) havi általány egyhatod része bélyegeken lerovandó.
- 10. 48.—240.— pengő közötti forgalmi- és fenyüzési adó (váltás) havi általány egyhatod része bélyegeken lerovandó.
- 15. Forgalmi- és fenyüzési adó (váltás): 48.—240.— pengő közötti havi általány egyhatod része bélyegeken lerovandó.
240.— pengő felüli havi általány augusztus horól befizetendő.
Kézpénzforgalom után havi fizetőknek augusztus horól bevallást kell benyújtani és az összeget be kell fizetni.
Kézpénzforgalom után negyed-, fél- és egész évi bevallásra jogosultnak havi előleget kell befizetni.
Kimenőszámlák alapján adózónak augusztus horól bevallást kell benyújtani és a VII. 15-én és VIII. 15-én beadott bevallás fél-fél összegét kell befizetni.
Egyenesadók évi összegének 1/12-ed részét be kell fizetni a havonta fizetőknek.
Rovarok vagy növénybetegségek által a szőlőkben okozott károk bejelentésének utolsó napja.
- 20. 48.—240.— pengő közötti forgalmi- és fenyüzési adó (váltás) havi általány egyhatod része bélyegeken lerovandó.
- 25. 48.—240.— pengő közötti forgalmi- és fenyüzési adó (váltás) havi általány egyhatod része bélyegeken lerovandó.
Alkalmazottak keresetládója, illetményjegyzék kapcsán, befizetendő. Átalányösszegek megállapított alkalmazott kereseti adó befizetendő.
- 30. 48.—240.— pengő közötti forgalmi- és fenyüzési adó (váltás) havi általány egyhatod része bélyegeken lerovandó.
48.— pengő aluli forgalmi- és fenyüzési adó (váltás) havi általány 1/30-ad része naponta bélyegeken lerovandó, úgy, hogy e hó végéig a teljes összeg lerovatott.
Nem alkalmazott ügynöki jutalékok egynegyed évi bevallása és az általános kereseti adójuk befizetése.

Fényes győzelmet arattak a debreceni fényképező művészek a Budapesti Nemzetközi Kiállításon

A debreceni magas színvonalú amatőr fényképező gárda — sőt a hivatásos fényképező művészeink is — nagyszerűen megállták helyüket a most lefolyt budapesti nemzetközi fényképképzés kiállításon. A Debreceni Fotoklub tagjai a kiállított 12 díjából hetet hoztak el.
A művészfényképezők közül aranyérmes volt Aszmann Ferenc, az IBUSZ díját nyerte Gink Károly DF., a Bóroni díjat kapta Singer Éva DF., ezüstérmes Csanády Ákos DF., bronzérmes Király Zoltán DF.
Kiállították még a következő debreceni művészek képeit, tehát helyezések szempontjából pontnak számít a nemzetközi versenyben: Erdély István, Koháda Sándor, dr. Rozsika Gyula, Szűcs Károly, Gerstner Flóra, Horváth István, a színes filmekből: Csanády Ákos.

Osszeesett és hirtelen meghalt egy idős asszony a pályaudvaron

Vágó Károlyné szül. Kovács Eszter 68 éves pocsaji asszony tegnap reggel nyolc órakor Debrecembe jött vonaton, hogy a szívbásáron ócska holmikkal árusítson. A pályaudvar előtt villamásra akart felszállni, amikor hirtelen rosszul lett. Megtáborodott, összeesett és mire segítségére siettek, már meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Vágóné szívbajban szenvedett és szívbénulás okozta hirtelen halálát. A holmijait a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

Mielőtt kárpitos butorait beszereznie

tekintse meg hivatalos kiadványunkat. A legkényesebb igényeket is kielégítő antik kárpitorait butorait szakszerűen készítenek. — Raktáron modern reklámok és fotólok, hecserek stb. beszerezhetőek.
Szabó József
kárpitos mester. Arany éremmel kitüntetve.
Szent Anna u. 10-12. Városi bérház. Telefon 34-07.

Harmincezer pengőt akart zsarolni egy gazdától a halápi Fekete Kéz

Sarkadi István Haláp 92. szám alatt lakó gazdálkodó feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik az amerikai „Fekete Kéz” zsaroló szervezetek szisztemája szerint 30.000 pengő fizetésére szólították fel, ellenkező esetben tanyája felgyújtásával fenyegették meg.
A csendőrség nyomozása megállapította, hogy a halápi vasúti megálló-nál a villanyoszlop tövében a zsarolók kockás írkalapra írták és Sarkadi címére szóló levelet helyeztek el, melyet Gyüre Zsuzsanna nevű halápi lakos

talált meg és adott át Sarkadiinak. A levélben felszólítják Sarkadit, hogy ha nem akarja, hogy tanyája a lúz martaléka legyen, akkor másnap este a halápi vasúti megállóval szemközti levő kút tövébe ásson el 30.000 pengőt.
A csendőrség lesben állott másnap a kút környékén, azonban a zsarolók megsejthették a veszélyt és nem jelentkeztek a pénzért. Felmerült annak a lehetősége is, hogy csak gyermekes csínytevésből, vagy rossz tréfából helyezték el a levelet.

A Magoss György téren elgázolta a villamos egy délerdélyi menekült öt éves gyermekét

Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap délelőtt a Magoss György-téren a Zita árvaház épülete előtt, ahol a Debrecembe érkező délerdélyi menekültek gyermek átmeneti elszállásolást. A napokban érkezett Debrecenbe Bartha József menekült asztalosmester családjával. Gyermekjei, köztük az öt éves kis Bartha Józsa a délelőtti órákban az árvaház előtt az utcán a bokrok között játszadoztak, amikor a 24-es számú villamos a Nagyerdő irányából a Péterfia felé haladva a Magoss György-térre ért. A villamoskocsivezető, bár a bokrok mögött nem látta a játszózó gyermekeket, mégis éppen az árvaház közelében adta le szokásos figyelmeztető csepengetést. Ennek ellenére a kis Bartha Józsa éppen abban a pillanatban ugrott fel a bokor mögül és akart átfutni a sínekbe be az árvaház udvarára, amikor a villamos odaért. A szerencsétlen gyermeket a villamoskocsi elgázolta és öt méternyi területen maga előtt tolt. A kerekek mindkét lábfejeiből leszelték egy darabot bekán alul, azonkívül fején sérült meg súlyosan a kékfüti. A kocsivezető, aki az egész esetről a megtörtént szerencsétlenség ellenére elismerésméltó figyelmességgel és lélekjelenléttel járt el, abban a pillanatban, ahogy a gyermek felbukkaPnt, nyomban igyekezett megállítani a villamost és az azonnali fékezésnek köszönhető, hogy a gyermek életben maradt, nem ment át egész testén a kocsi kereke.
A járőrkélok nyomban a szerencsétlenség színhelyére futottak és Tiba Miklósné nevű asszony a vérző, súlyosan sérült kisfiút ölébe kapva rohant vele a Horváth kórházba, ahol azonnali orvosi segítséget részesítették. Remény van a gyermek életbenmaradására.
A szerencsétlenségről értesítették a rendőrséget, ahonnan dr. Nagymajtényi Ferenc rendőrfogalmazó és Kele Lajos detektív szálltak ki a helyszínre, míg a helyszíni szemlét tartó bizottság többi tagja Des Ömbes Henrik műszaki tanácsos és Horváth Ferenc HÉV főfelügyelő voltak. A bizottság a tanuvalomásokból és a helyszíni szemléből kétszetenlül megállapította, hogy a kocsivezető nem terbeli gondatlanság a szerencsétlenségért, mert nem látta a bokrok mögött játszózó gyermekeket.

Az új liszt- és kenyérjegyek, valamint a testi- és nehéztesti munkások pótljegyeinek kiadása

A jelenleg érvényben levő kenyérjegy 323-331 sz. szelvényel, a finom lisztjegy 522-524 sz. szelvényel, az egy éven aluli gyermekek finom lisztjegy 12 sz. szelvénye, a testmunkás kenyérpótljegy 44-48 sz. szelvényei és a nehéz testmunkás kenyérpótljegy 44-48 sz. szelvényei érvénytelenül válnak s azokra sem kenyéret, sem kenyérlisztet sem finom lisztet, vagy száraztésztát, vagy búzadarát kiadni, valamint azokat elszámolni nem szabad.

A folyó évi szeptember hó 13-tól kezdődőleg érvényes kenyérjegy, a szeptember 8-tól kezdődőleg érvényes felvett finom lisztjegy, a szeptember hó 16-tól kezdődőleg érvényes egy éven aluli gyermek finom lisztjegy, a szeptember 12-től kezdődőleg érvényes testi és nehéz testi, valamint terhes és szoptatós anyákat megillető kenyér pótljegyek kiosztása a lakás szerint illetékes közelmelési körzeti irodákban már augusztus hó 31-én, hétfőn kezdetét vette.

Az e célra szükséges „Ígénybejelentés és Nyilatkozat”, valamint a testi és nehéz testmunkások „Ígazolás”-a, a korábbi hirdelményekben már közzét dohányrudákban és üzletekben darabonként 6 fillérért kaphatók.

Mindazon testi és nehéz testmunkások, kik a 9.230-1941 M. E. sz. rendelet alapján pótljegyre jogosultak, tekintet nélkül arra, hogy munkaadójuktól a jelenleg érvényben levő pótlkenyérjegy jogosultságra az „Ígazolás”-t már megkapták, új (masszíni) papírra nyomott) igazolást tartoznak kérni.

A nehéz testmunkásokat megillető zsír pótljegy érvénye továbbra is megmarad, így arra (a sárga színű) igazolást benyújtani nem kell.

A liszt- és kenyérjegyeket az irodák csakis az egyes háztartások által szabályszerűen kiállított és benyújtott új (kék színű) papírra nyomott) igénybejelentő lap, valamint a háztartásokra vonatkozó, jelenleg is érvényben levő összes élelmiszer jegyek és pótljegyek és rendőrségi bejelentőlap benyújtása el- lenében adják ki. A rendes kenyér és

lisztjegyekért darabonként 20 fillér, az egy éven aluli gyermek részére kiadandó finom lisztjegyekért darabonként 10 fillér fizetendő. Nem kell ellenértéket fizetni a testi és nehéz testi munkások, valamint a terhes és szoptatós anyák részére kiadandó pótljegyért.

Azok, akik gabonával, illetve kenyérgabonajeggyel vannak ellátva, kenyér és finom lisztjegyekre nem jogosultak.

Felkérem a közönség tagjait, hogy a rendes kenyér és lisztjegyekért az átvételkor darabonként fizetendő 20, illetve 10 fillér kiállítási díjat előre készítsék el, hogy a pénzváltással és visszaadásal járó idővesztés, mely a kiosztás gyors lebonyolítását hátráltatja — elkerültessek.

A liszt- és kenyérjegyek kiosztása a torlódások megelőzése végett a jelenleg érvényben levő rendes kenyér- és lisztjegyten tintával feltüntetett naplótétekszám sorrendjében, a következőképpen történik:

- Szept. 3-án, csütörtökön délelőtt 8-2 óráig 1501-2000 sorszámig.
- Szept. 4-én, pénteken 2001-2500-ig.
- Szept. 5-én, szombaton 2501-3000-ig.
- Szept. 7-én hétfőn 3001-3500 sorsz.
- Szept. 8-án, kedden 3501-400-ig.
- Szept. 9-én, szerdán 4001-4500-ig.
- 10-én, csütörtökön 4500-5000-ig.
- Szept. 11-én pénteken 5000 sorszámom felüli naplótétekszámú biró liszt- és kenyérjegyek tulajdonosai vehetik át új kenyér és lisztjegyeiket.

A fentiek szerint megállapított jegykiosztási sorrend a torlódások elkerülése végett szigorúan betartandó.

Felhívom a közönség figyelmét arra, hogy az egy éven aluli gyermekek részére liszt- és kenyérjegyek nem adhatók ki, hanem azok részére finom lisztjegyek fognak kiadni. Polgármester.

Pályázati hirdmény. Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a tisztviselői normálstátusban nyugdíjjogosultsággal egybekötöttén szervezve levő, s a törvényhatósági bizottság legközelebbi rendes közgyűlésén életfogytiglanra szóló választás útján betöltendő, egy, a XI. fiz. osztályba sorozott iroki állásra pályázatot hirdetek. — Az álláshoz az 1883:I. tc. 19. paragrafusában előirt képesítés kívántatik meg. Az állás után járó illetményeket az 1927:V. tc. 49. paragrafusa alapján fogantatott illetményrendezést tartalmazó mindenkori Kormányhatósági jóváhagyást nyert közgyűlési határozatok szabályozták. A megválasztandó irnok olyan, állásának és képesítésének megfelelő munkáért, amelyet a polgármesteri utasításra, városi tisztviselő, a város mint magánvagyon tulajdonos részére is esetleg végezni köteles, semmiféle külön díjazást nem igényelhet. Az állásra — mint az 1931:III. tc., illetőleg az 1938:IV. tc. 6. paragrafusának 4. bekezdésében körülirt fenntartott állások második harmadába tartozó állásra — amennyiben az annak elnyeréséhez a fennálló törvényes rendelkezésekben megszabott feltételekkel rendelkezik, a hadirokkantak, a vitézi rend tagjai és a tűzharcosok minden más pályázóval szemben elsőbbségi igényvel bírnak. A pályázati kérvényhez eredetben, vagy hiteles másolatban a következő okmányokat kell csatolni: 1. születési anyakönyvi kivonat, nos pályázóknál házassági anyakönyvi kivonat is; 2. magyar honosságát igazoló okmány; 3. egy évnél nem régebb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és nemzethűséget is igazolja; 4. valamely hazai középiskola legalább négy osztályának sikeres elvégzését tanúsító bizonyítványt és esetleg egyéb ismereteket igazoló bizonyítványt; 5. a közszolgálatban megkivánt szellemi és testi épséget igazoló új keletű hatósági orvosi bizonyítványt; 6. esetleges háborús katonai szolgálatot és háborús kinttéteket igazoló okmányokat; 7. a Vitézi Rend tagjainál a Vitézi Rend főszéktartósága által kiállított igazolványt; 8. az 1914-18. évi világháborúban arcvonal szolgálatot teljesített egyneknl a Károly csapatkereszt viselésére jogosított okmányt; 9. a hadirokkantakká vált nem hivatásos katonai egyneknl a rokkantjára dök élvezetét, illetve az ellátásra való igény nélkül hadirokkantá történt nyilvántartást tanúsító okmányt; 10. a 7720-1939. M. E. sz. rendelet 64. paragrafusa alapján annak szabályszerű igazolása, hogy a pályázó nem esik az 1939:IV. tc. 1. paragrafusának hatálya alá. 11. az eddigi szolgálatot, illetve foglalkozást igazoló okmányokat; 12. rövid életrajzi és szolgálati leírást, amelyben közlendő a pályázó életkora, vallása, családi állapota, gyermekeinek száma, iskolai végzettsége, jelenlegi állása, vagy foglalkozása, eddigi alkalmazásai, közszolgálatának kezdőpontja, katonai háborús szolgálata és egyéb a pályázó személyére vonatkozó lényegesebb adatok. A kik jelenleg is Debrecen sz. kir. város szolgálatában szervezett, rendszeresített állásban vannak alkalmazásban, azok pályázati kérvényeikhez az 1., 2., 3., 5. és 11. pontok alatt felsorolt okmányok csatolását mellőzhetik. A meghirdetett állásra a pályázati határidő a folyó évi szeptember hó 25. napjának déli 12 órája. Felhívom mindazokat, a kik meghirdetett állást elnyerni óhajtják, hogy 2 pengős okmánybéllyeggel ellátott, szabályszerűen felbélyegzett, fenti okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket a jelzett határidőig a város főispánjához, mint a kijelölt választmány elnökéhez címetten — a közszolgálatban álló pályázók szolgálati elsőbbségük útján — más pályázók pedig közvetlenül a városi közigazgatási Iktatóhivatalba (Városháza, földszint 5. számú szobába adják be. Elkészen beadott, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérelmek figyelembe nem vételnek. Polgármester.

— Bésurranó tolvaj inget és törülközőt lopott Zagonyi László ny. MÁV alkalmazott Kurucz-utca 72. szám alatti lakásáról.

Iskolatáskák Retikülők
Pénztárcák
Tóthfalussy szaküzletéből
Piac-utca 40. Piac-utca 16.

Látogatás a sebesült hősnél

Boldogok lennének sebesült honvédeink, ha minél több debreceni látogatná meg őket

Tamara, az Oroszországból hozott festőtárcsás baba kerekre nyitott szemmel, dióbarna hajfonattal, színes himnusz ruhában pompázott a leterített fehéres asztalon. A két fiatal százados tekintete gyakran felé fordul, beszédük megélténkül, sápadt arcukba visszatér az élet színe. Folyik a szó, melynek kezdete Oroszország, a Don, befejezője pedig a debreceni kollégiumi hadikórház, mely látogatásunk színhelye.

— A vállamat lötték át odakünn — meséli az egyik. — Sebem nem volt veszélyes, de nagyon fájdalmas. Nehéz volt a hazavezető út, bár amint Magyarországra felé haladtunk, egyre rendeztebb viszonyok közé kerültünk. Itt, Debrecenben gyönyörű minden. Az orvosok, ápolónők végtelenül kedvesek, többet nem is kívánhatnánk tőlük. A végünk azonban mégis csak az, hogy mielőbb kerekelt oldhassunk a kórházból, kissé szétnézünk odahaza, aztán menjünk vissza a frontra.

— En Kievből hagyományosan holmimat — veszi át a szót társam, — bizonyos voltam benne, hogy ügyis érte kell mennem, mert még szükség van ránk.

— Hogyan fogadták idehaza a sebesültöket?

— Végelentül kedvesen — meséli az egyik pécsi zászlós. Éjszaka érkezünk meg egy kis faluba, mely Kassa körzetében fekszik. Hatalmas tejeskocsiokkal vártak az asszonyok, sőt mire észre vettem, egy nagy kosár szilva is begurult az ágyamba.

— Meg vannak elégedve a kórház körülményeivel?

— A kórház kifogástalan, az étvágyunk meg kifogástalanabb.

Ezt különben nem is kell mondani. Elém villan a pár perccel ezelőtt látott kép. Hatalmas darab kenyér, bablevés, túró csusza — előtte a bekötött homlokú sebesült honvéd. Régen láttam ilyen jóízű falatozást.

Aranyárga meg vépiros dinnye mindenhol minden katonára tányérján.

— Gyümölcsnapokat rendezünk — magyarázza Kürtössy Iholya ápolónő, aki végigvezet a kórteremben. — Megható, hogy olyan sokan ajándékozzák meg a kórházat gyümölcseikkel. Az adakozók legnagyobb része a kismemberek közül kerül ki. Van azután olyan nap, amikor gyümölcskiosztás helyett borliosztás van. Nem mondhatnánk, hogy ezt kevesebb lelkesedéssel fogadják katonáink!

— Mivel töltik el a napot?

— Legnagyobb részt beszélgetünk. Sőt esik elmondani egymásnak élményeinket, melyek innen, a messzeségből nézve valahogy mások, nem olyan kegyetlenek, mint eredetileg voltak. Bár minden nélkülözést, szenvedést enyhített az a biztos tudat, hogy a győztesek végül csak mi lehetünk.

— Az igazán jó könyvet nélkülözünk, — szólal meg az egyik tiszt. Boldogok lennénk, ha kölcsönkönyveket kapnánk a debreceniek től, amire természetesen kérésként vigyáznánk.

— Nagyon örülünk ám a virágnak is, — simítja meg tekintetével a rózsaszín székfücsököt egy barna legény. Ha elhervad egy-egy szál virág, mi a Kicsivel (a szoba legfiatalabb kedvencével) mindig leprésszük, hogy el-

vigyünk azokat emlékeink. A Kicsi valamely kislánynak tartogatja őket, én már csak a kisfiamnak fogok mesélni ilteni életünkről. A kisfiam nagy gyerek már, tessék csak megnézni a képét! — Két éves csöppös huszáruhában, honvédsapkában. — Katona lesz ebből is — büszkélkedik az apa s visszadugja a fényképet a katonájába.

Levelet ír egy ősz honvéd. Útmutatásokat az asszonyknak, mert itt a szeptember, iskolába kell adni a gyereket, értékesíteni az aprójszágot, kimeszelni a házat.

Cigaretára gyűjt egy másik, ujságot olvas a harmadik, ládát rendez a negyedik. A hosszúujjú mellényről eszébe jut az orosz szél foga.

— Akik itthon vannak, nem is tudják egészen felfogni, milyen nagy szükség van a téli ruháinkra, frontra való kiküldésükre. Mi már sejtjük. Augusztus 20-án keltünk útra s akkor már több olva éjszakánk volt, mikor fagypontra szállt a hőmérő.

— Kártyában nyersz, szerelemben vesztesz — hangzik a baljóslatú, de mégis vidám megjegyzés az egyik sarokból. Magukra jötték a lapokkal játszanak a honvédek, kinn készítették azokat valahol a Don vidékén. Piszkosak és megviselték a hadikártyák, de jól esik elővenni azokat. Jobban bíznak bennük, mint a gyári készítményben.

De jó ám a hazai szalonna is. Fogyasztása közben kétszeresen érvényesül a jó magyar közmondás: Beszélni ezüst, de hallgatni arany.

A súlyosabb sebesültek termébe látogatunk be. Itt hiszünk az a könnyed derű, amit a lábadozóknál tapasztalunk. De panasz vagy jajszó itt sem hangzik fel. Egy árnyalattal sárgábbak az arcok, karikásabbak a szemek, nagyobbak a fehérpólyás költések. Az ápolónők nesztelenül mennek az egyik ágytól a másikhoz s ilyenkor körül fogja őket a csendes tekintetek néma kérése: egy pohár vizet, egy vigasztaló szót, szeretetteljes simítást. Nincs hiány egyikben sem.

Vakít a napfény, amint kilépünk az udvarra. Különös ellentét: pár hónappal ezelőtt gondatlan diákzsvajtól volt hangos minden, most csak a kékciklos ruhás, javulóban levő sebesültek csendes beszéde hallatszik. Nyugágyokban ülnek vagy fekszenek a katonák. Kémlelik az eget, mikor jelennek már meg a jótékony esőfellegek, mikor jön egy hűsőbb szellő, hogy letörölje gyöngyöző homlokukat. Némelyik lehunnya szemét, talán alszik, talán álmodik. Egészségről, boldog otthonról, békéről és szeretetről.

Feszesez tiszteleg az ajtónálló űr, amint kilépünk a kórház kapuján. A Kollégium főbejáratánál könyvekkel, füzetekkel és láskákkal felszerelve kisebb-nagyobb csoportokat alkotnak a diákok. Mi lesz a pótvizsgáló, sikerül-e a javító?

A Nagytemplom felől két lányka siet, kezükben színes őszirózsák.

Eszembe jut, milyen szeretettel nézett az a sápadt kis katona az üvegben vörös halvány székfücsökrel s milyen boldog lenne az a sok katona, ha a hála virágait elvinnék hozzájuk Debrecen leányai, asszonyai, fiai és gyermekei. Nem idegenhez mennének, hiszen ők ismerőst találunk minden kórtermi ágyánál: magyar honvédek, aki mindent kockáztatott értük. Testi épségét, biztonságát, számtalanszor életét is. Csekély viszonzás lenne a néhány érdeklődő, szíves szó, az a szál virág vagy darab könyv, mellyel mégis kellemesebb tennék számukra az itt tartózkodás napjait. Adjunk hát mi is honvédeinknek s mindennekfelett vigyük el hozzájuk, amire legjobban szükségük van: gyöngédségünket, áldozatkész és szerető szívünket!

Sehol sem tapasztaltam annyi lelki éhséget, mint a szórvány magyarok között

Legtöbben még a legismertebb zsoldárokat sem tudják, vagy elfelejtették. Az erdélyi szórvány magyarok érdekes lelki éhséget.

Napról-napra többen beszélünk, olvasunk és frunk az erdélyi szórvány magyarok égető problémáiról. Mi, akik az anyaországban élünk, talán fel sem tudjuk fogni teljes egészében azokat a veszélyeket, melyek szétszórtan élő magyar testvéreinket minden oldalról fenyegetik. Akik azonban látó szemmel járták mostanában az erdélyi falvakat és községeket, érdekes, sokszor szomorú tapasztalatokról számolhatnak be.

Négy fiatal debreceni teológus tért vissza a napokban Erdélyből, névszerint Varga Balázs, Zergli Gábor, Komolay Sándor és Beregszászi Károly. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Beregszászi Károlyval, ki Szolnok-Doboka vármegye falvait járta be.

— Mi, akik Erdélyben töltöttük a nyarat, — monodotta — azzal a céllal mentünk el, hogy a szórvány magyarok gondozását vállaljuk lelki szempontból. Erre a munkára még az ősszel jelentkeztünk a kolozsvári teológus-konferencián.

— Először a magyarság, — talán ezzel a jelzővel találunk meg a helyes kifejezést a szórvány magyarokra. Bár általánosítást egyáltalán nem lehet. Ott tartózkodásom ideje alatt igen különböző típusokat ismertem meg, akik között sokszor csak árnyalati, máskor azonban gyökeres eltérések vannak.

— Egyik állomáshelyem, Nagykilód, teljesen oláh falu volt. Csak a felszabadulás után költöztek be magyarok. Az állam mindent megtesz, hogy ezek a beköltözők teljesen megtartsák magyarságukat és el ne románosodjanak. Internátust állított fel, ahol az alföldi tanyai internátusokhoz hasonlóan nevelik a fiúkat és lányokat, csak még sokkal nagyobb gondot fordítanak az öntudatos magyarrá nevelésükre.

— Kisiklód a másik típus. Mindössze 35 magyar család él itt a román tengerben, s a 200 lélek mégis papot, tanítót, iskolát, templomot tart fenn. Meglepődve hallottam, hogy legnagyobb részben mulatságok rendezésével gyűjtötték össze a pénzt, melyeknek rendezését azonban a mostani pap ellátotta, valószerűleg azért, mert látta a jelentkező káros hatásokat. A falusi flakosság ugyanis teljesen elmodernesedett, öltözködésükön, külső megjelenésükön Bukarest hatása érvényesül. A családi élet sem olyan amilyennek lennie kellene. Földjük kevés van, inkább iparral foglalkoznak, ezért vonzza őket annyira a város. Mindezek mellett magyarságukat mégis megtartották a kisiklódok, bár örülök hallottam, hogy ez a jó tulajdonságuk mellett ezeregy rossz is van.

— Az oláh elnyomás teljesen érvényben van a harmadik típusú helyen, Vízszilváson. Az itt élő magyarok csak 1940 óta tanultak meg magyarul. Káros lelki hatásokat tapasztaltam itt. Féltékeny, gyanakvóak, bizalmatlanok a falusiak, ideje, hogy az egészséges magyar levegőt elvigyük hozzájuk.

— A negyedik típus: Szék. Itt egy tömbben él a magyar lakosság, számuk 4000. Gyönyörű népviseletük, népdalaik, táncuk teljesen megőrizték.

— Mi ennek a magyarázata?

— Talán az, hogy a falu völgykötésben fekszik, magas hegyekkel körülvéve. Kevés és rossz az odavezető út. Így aztán teljes elszigetelődésben él a lakosság, a külső befolyások nem érvényesülhetnek annyira. — Öntudatos, büszke, igazi magyarok az itt élők. A fiatalok ismertek a virtuskodásukról, vakmerőségükről. Jellemző rájuk az a megjegyzés, melyet az egyik bicskázás után egy öreg asszony szájából hallottam: „Híresedünk mi, az igaz, de nem nemesedünk!”

— A széki magyarok között szinte kasztrendszer uralkodik. A falu három része, Felszeg, Csipkeszeg és Forrószeg ugyanis teljesen különálló életet él. A „szeg”-ek csak egymás között házasodnak, a táncmulatságokat is csak maguk között rendezik meg. Nagy verekedés, bonyodalom támad abból, ha például

egy felszegi lány elmegy táncolni egy Csipkeszegből való legénnyel. Mindezek ellenére Szék volt az a hely, ahol legjobban éreztem magamat, mert öntudatos, ízig-veérg magyarok között lehettem.

A legszegényebbek is 5-10 pengőt adnak templomépítésre

— Beszéljen valamit az ott végzett munkájukról.

— Munkánk három részre oszlott, mégpedig gyermekgondozásra, családlátogatásra áhítatok tartásával egybekötve, végül istentiszteletek tartására, ünnepélyek rendezésére, énekek tanítására.

— A gyermekek nagy része itthon volt nálunk, az anyaországban. Ez a legbiztosabb módja jó magyarrá való nevelésüknek. Mondhatom, hogy a gyermekekkel való foglalkozás volt legkedvesebb része munkánkban.

— A családlátogatások alkalmával hű képet kaphattunk a magyar lakosság erkölcsi, egészségügyi, anyagi viszonyairól. Csaknem mindenütt kedvesen fogadtak bennünket. Sehol sem tapasztaltam olyan lelki éhséget, mint az erdélyi szórvány magyarok között. Ahol templom van, zsfelőlig megtelik az, a környékről is sokan elmennek az istentiszteletek meghallgatására. Nagykilód 198 lélekből álló magyar lakossága most készül templomot építeni, mégpedig kettőt, egyet a reformátusok, egyet a katolikusok. Áldozatkészgűket mi sem mutatja jobban, minthogy sokgyermekes szegény családok is havi 5-10 pengőt adnak erre a célra!

— Van-e háziipar?

— Mint említettem, Széken gyönyörű a népviselet. Ez teljesen az asszonyokat látogatja dícséri. Minden házból van szövőszék. Érdekes azonban, hogy csak a férflak és gyermekek járnak erdélyi népviseletben, a lányok és asszonyok maguknak inkább városi ruhát készítenek.

— Nagy szükség van az egyházi énekek tanítására. Legtöbben még a legismertebb zsoldárokat sem tudják, vagy elfelejtették. Sajnos, a serdülő ifjakkal és lányokkal keveset találkozhattunk, mert ők egész nap munkában vannak, pedig rájuk lenne legnagyobb szükségünk, tekintettel arra, hogy az új nemzedék magyar volta rajtuk fordul meg.

Senki sem olvas ponyvát

— Örömmel láttam, hogy a fiatalok vágyanak a művelődés, jó könyvek, nemes irodalom után. Különös szeretettel olvassák Makkai könyveit, rajongásig szeretik Dadayt, frój nevén Székely Mózes, Gárdonyi, Jókai és kedvenceik közt tartozik. Feltűnt, hogy ott tartózkodásom alatt egyetlen egy ponyvát nem láttam sem a fiatalok, sem a felnőttek kezében. Hogy mi ennek az oka, nem tudom, de mindenesetre nagyon örvendetes dolog.

Meglepődtem amikor is, amikor kilódli harangozó izes magyar beszéddel, versebe szedve, elmondta az egész Bánk bán rövid tartalmát.

— Végül csak azt mondhatom, hogy számomra rendkívül tanulságos volt nyári utam, megismertem azokat, akikről eddig csak hallottam és olvastam, szemtől-szembe láttam jótulajdonosokat és hibáltak. Rengeteg a tennivaló, végtelenül nehéz a munka, de olyan nem és szép, hogy szívesen vállalkoznék még sokkal többre is, mint amennyit most tettem.

Boldogan hallgattuk Beregszászi Károly beszámolóját. Ma még csak II. éves teológus, de ha ilyen mélyen és komolyan lát, ilyen igazi hittel és magyarsággal érez, talán nemsokára még többre bizatik. A visszakapott Erdélynek pedig igen nagy szüksége van lelkes, önfeláldozó emberekre, mert ők is fontos láncszemek lesznek ahhoz, hogy az egész Erdély ismét magyar föld lehessen.

Villanyvilágítási és motorberendezéseket készít és javít

Horváth József
villamosági vállalata
Csapó u. 72. Telefon 11-88.

A lakás díszé a szép ezüstmű és ólomkristály
Alkalmi ezüstök állandóan raktáron

Takácsné új ékszerboltjában
Piac-u. 56. Megyeháza mellett

HIREK

„DEBRECZEN“

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabérenház). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-80. (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálata, augusztus 29-én reggel 8-tól, szeptember 5-én reggel 8-ig: „Kigyó” Piac u. 31, telefon: 30-95. — „Tisza” Péterfia u. 61, telefon: 24-52. — „Csillag” Árpád-lér 1, telefon: 29-32. „Szent háromság” Homokkert, Szabó Kálmán u. 14, telefon: 17-09. — „Mátyás király” Nyilastelep, telefon 32-01

Magyarország belső arcvonalán nagy esata folyik: harc a hideg, az anyaghiány ellen, harc a nemzeti célokat törhetetlenül szolgáló, egészséges társadalomért. A esata döntő órái mindig az utolsó. Ezt a küzdelmet, amely most szombat estig a keleti arcvonal magyar katonáinak téli felszereléséért folyik, győzelmesen megnyeri Magyarország. Aki még nem járult volna adományával a végső győzelemhez, még adhat téli ruhát a hadseregnek.

A Fellegvárnál

Itt vagyok Kolozsvár! Csodállak!
Állok itt fent, megbűvölten
Nézem arcodat, a templomtornyokat,
Átél a lelkem puhán, melegen,
Ily tiszta nyugalom rég nem volt bennem.

Nézlek s betelni nem tudok Veled,
Szembe velem a kéklő hegyek...
Ború lelkemre lassan visszaszáll
Ott nem messze még áll a határ...

Körülmékek... itt egyedül vagyok,
A dróton túl magyarszuroiny ragyog!
Főlnézek a szürke fakeresztre
És bizó szemekkel omlok térdre...

Rátámaszkodok a fakorláttra
Nézem a Szamost... ott a sétatér,
A városban áll az ódon bástya...
Szellő zenél: Minden visszatér!

Zs. Molnár Ibolya.
Kolozsvár, 1942, augusztus hó.

— **Kinevezések a debreceni egyetemen.** A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem rektora özv. dr. Barts Jenőné Fejér Erzsébet egyetemi irodaségdíszletet a X. fiz. osztályba irodatiszté, Fazekas Piroksa kezelőnő pedig egyetemi gyakornokká kinevezte. Intézkedését a m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

— **Dr. Benczós Miklós lemondása után Kádár Levente államtitkár lett az országos szociális felügyelőség elnöke.** A m. kir. miniszterium az országos szociális felügyelőség ügyvezető elnöki teendőinek ellátása alól vitéz dr. Benczós Miklós igazságügyi államtitkár saját kérelmére felmentette és az országos szociális felügyelőség ügyvezető elnöki teendőinek ellátásával dr. Kádár Levente belügyi államtitkárt bízta meg.

— **Kolcsvály-Boreza Mihály rádió-előadása.** Három esztendeje lesz ma, szeptember 3-án, hogy megindult a ma már öt világrészben dúló világháború. Ez alkalommal Kolosváry-Boreza Mihály országgyűlési képviselő, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke Budapest I. hullámbosszán esütörtökön délután 17 óra 5 perckor tart megemlékezést.

— **Az igazságügyminiszter rendelete adott ki,** amelynek értelmében, ha a kir. bíróság kereskedőt, vagy iparost árdragító visszaélés, vagy a közélet érdekében veszélyeztető büncselekmény miatt jogerősen elítéli, az ügyben első fokon eljáró bíróságtól az elítélésről értesítést kap az elítélés helye szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselője is.

Galamb Ferencet jelölik a Háztulajdonosok Egyesülete elnöki tisztségére

Mint jelentettük, dr. Hódy Béla egyéb elfoglaltsága miatt lemondott a Háztulajdonosok Egyesülete elnökségéről, melyet tíz éven át töltött be nagy ügyszeretettel.

A megüresedett elnöki tisztség betöltésével már foglalkozott az egyesület választmánya. Úgy értesülünk, hogy

Galamb Ferenc ipartestületi elnököt öhajják megnyerni a Háztulajdonosok Egyesülete elnökéül, kit mindenképpen alkalmasnak tartanak a pozícióra. Az elnökválasztást az e hónap első felében tartandó közgyűlés fogja megéjteni.

— **Kinevezés.** A m. kir. dohányjövédéki központi igazgató Barczikay László debreceni irodai alkalmazottat m. kir. gazdasági gyakornokká kinevezte.

— **Sáncolási eljárásból bemutatót rendez a gazdasági akadémia és kultúr-mérnök hivatalt,** pénteken délután 2-4 óra között a Pallagon. Ezt a talajtermelését fokozó eljárást külföldön már nagy sikerrel alkalmazzák és annak bemutatása a szakköröket rendkívül érdekli.

— **A miniszterium rendelete adott ki, amely szerint az egyetemeken szervezett vegytani és természettani intézetekben (laboratóriumokban),** valamint az egyetemi oktatás célját szolgáló minden olyan intézetben, ahol a hallgatók gyakorlati (kísérleti) vagy egyéb munkájához szükséges helyek csak korlátozott számban állanak rendelkezésre, az első évfolyamra felvett zsidó hallgatók közül csak annyit lehet felvenni, hogy számuk ne haladja meg az intézetbe felvett első évfolyambeli összes hallgatóknak 6 százalékát.

* **Orvosi hír.** Dr. Raics Jenő nőorvos újból rendel, Péterfia u. 41. sz. alatt.

— **Apai és két gyermeke meghalt gombamérgezésben,** Fekete László 46 éves bárdházi földműves az erdőből gombát vitt haza. Családja minden tagja evett belőle. Néhány óra múlva heves rosszulállattal kórházba szállították őket. Az apa és két gyermeke meghaltak, a többiek jobban vannak.

— **Svédországban hideg hullám hőmpolygott végig északi irányból.** A hőmérséklet 6 fok alá süllyedt.

* **Bálint Magda okl. nyelvmester,** német, francia, angol nyelv és kereskedelmi levelezés tanítását megkezdi. Werbőczy u. 4. II. em. 7 ajtó.

* **Iskolakönyvek** újonnan, használatlan, úgyszintén iskolaszerek kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében.

* **Fővárosi beavárlásaimból** hazakerkeztem, ismét t. vevőim rendelkezésére állok. Keller Edéné, Baththyány u. 9.

— **Marokkóban** újabb angol repülőgépet lőtt le a francia földi léghajratás.

— **A sütőiparosok üzleteinek déli zárórája.** A Debrecen és Vidéke Ipartestület ezúton értesíti a sütőiparosokat, hogy folyó évi szeptember hó 1-től üzleteik délután 2 órától 4 óráig zárva tartandók.

— **Spanyolországból 620 főnyi munkáscsoport indult Németországba.** A lakosság szívélyesen búcsúztatta őket.

— **Az osztályorszájak hűzésán** 10.000 pengőt nyert: 3409, 5000 pengőt nyertek: 6985 55424, 3000 pengőt nyert: 32971, 2000 pengőt nyertek: 7666 62314 74348, 1000 pengőt nyertek: 10829 22514 49363 38180 77306 88208, 800 pengőt nyertek: 28410 39418 36156 53755, 600 pengőt nyertek: 64523 66219 70600 82745 97769, 500 pengőt nyertek: 7996 10999 11310 15655 17810 22822 37381 37661 39388 40649 42024 51771 57197 66741 94592, 300 pengőt nyertek: 476 1887 3309 4806 6670 6794 8797 9474 9930 10340 15912 17221 17830 19176 19738 21226 21542 22356 24556 25134 25387 27300 27336 30281 31185 34215 36077 38918 40328 42968 42430 43549 43583 43643 43920 44249 47442 47597 50718 55269 56227 57034 57703 57947 58760 59180 64487 68289 69537 74849 76952 76868 78070 79374 79730 80852 80866 81283 83471 81172 89723 89632 93107 91575 91937 94206 94284 97465.

**Iskolatáska
Aktatáska
Jánossy
játéküzletében, Simonffy u. 1.**

— **Előleget vett fel a szénre és nem szállította le.** Propper Samu magánzó, Kétmalom-utca 16. szám alatti lakos feljelentést tett egy nyugdíjas vasutas ellen, aki a feljelentést szerint ígéretet tett neki nyolc mázsa porosz szén szállítására 18 pengőért. Erre nyolc pengő előleget fel is vett, a szén azonban nem szállította le. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

— **Az ablakon át betörő hatolt be** Magyar József piaci árus Gyöngyvirág-utca 14. szám alatti lakásába és onnan 60 pengő készpénzt, 200 pengő értékű ruhát és cipőt elvitt.

— **Rejtélyes körülmények között meghalt** Czenk Eszter 9 hónapos csecsemő, Vértési-utca 2. szám alatti lakos. A gyermek teljesen egészséges volt és egyik óráról a másikra minden betegeskedés nélkül következett be halála. A rendőrség boncolás elrendelését kérte a haláleset okának megállapítására.

— **Piaci razzia során a esirke párját 12 pengőért árusító több asszonyt előállított** a hajdúdorogi csendőrség. Az árdragítók ellen megindul az eljárás.

— **A korpát 18 fillér helyett 70 fillérért árusította** a hajdúdorogi piacon Dulasics Jánosné dorogi lakos. Mikor a razziat tartó csendőroket látta, ollhagyta a korpát és elmenekült. A csendőrség lefoglalta, mint bűnjelt a korpát és elszállították. Dulasicsné délután jelentkezett a csendőrségen, ahol megindították az árdragítás ügyében a vizsgálatot.

— **Honosítás.** A m. kir. belügyminiszter úr a külföldi állampolgár Hüsfalvi Károly 1891. évi születésű MÁV gépmunkás, nős, debreceni lakost feleségével, az 1889. évben született Fuchs Erzsébettel együtt a magyar állam kötelekbe felvette, illetve honosította. Polgármester.

— **A Bécsben ápoló magyar sebesültek közül Budenieniczky Ferenc honvéd belehalt sérülésébe.** Az első magyar honvéd volt, aki a Bécsben ápoltak közül hősi halált halt. A hős honvédet német katonai tiszteletadással temették el kedden délelőti Bécsben. (MTI.)

— **Az Egyesült Államokban tilos az alkoholtartalmú italok gyártása,** Washingtonból jelentik: Novembertől kezdve tilos az Egyesült Államokban a whisky és más alkoholtartalmú ital gyártása, mert az alkoholt műgumi és bizonyos robbanóanyag gyártására használják fel. (MTI.)

— **A budapesti rendőrség** az utóbbi idők egyik legnagyobbstíliú szélhámosát fogta el Elkán József 49 éves volt községi jegyző személyében. Hamisított községi bélyegzőkkel távozási bizonyítványokat állított ki magának és 5-6 tagú családjának és így élelmiszerjegyeket kapott. A kiváltott élelmiszereket zugban eladta.

— **A debreceni piaci árusok társulata** Nagy Gyula elnök indítványára cigarettá gyűjtését határozta el sebesült honvédek számára. A társulat választmánya: Smeidling Frigyes 30 P, Sallay Károly 5 P, Bozsányi Lajos 2 P, Erdődi István 2 P, Daróczy Ferenc 2 P, Somogyi Kálmán 2 P, Márton Sándor 2 P, Fehér István 2 P és Karácsonyi József 3 P, összesen 50 pengő értékű cigarettát adott össze. Özv. György Jánosné 400 darab cigarettát vett a honvédeknek. Kiseb adományokból 11 pengő 30 fillér értékű dohányneműt vett és juttatott el 1400 leveinte, 750 szimfónia cigarettá és 200 csomag gyula formájában sebesült honvédeinknek.

Könyvel mérleget készíti könyvelni tanít

a Könyvelési szakiroda Vörösmartí u. 24

Családi értesítés:

Vincze Imre százados leányát

SZERÉNÁT,

folyó hó 5-én, délelőtt fél 11 órakor vezeti oltárhoz dr. Major Sándor MÁV főtanácsos fia

ISTVÁN,

a Szent Anna-utcai rk. templomban.

ISKOLAI HIREK

* **Ovodás és iskolás** gyermekek beíratása német foglalkoztató délelőttök-re vagy délutáni nyelvtanításra. Fel-nőtteknek esti tanfolyamok. Baththyány utca 16.

* **Dr. Naményi Gyuláné** Szentendrei Olga gyorsíró, gépiróiskolájában szeptembertől kezdő tanfolyam (Eng. 6475) Vidékieknek vasútkedvezmény. Baththyány u. 1. Államvizsgára előkészítés. Állásbaajánlás. Különórák.

* **Uj tanfolyam kezdődik** szeptember elsején a Simai gyorsíró-, gépiró- és szépiróiskolában. Piac-utca 73. Előke-szítés államvizsgára. Vidékieknek vas-úti kedvezmény. Telefon: 22-53. szám. Debrecen tanker. kir. főig. eng. szám: 1359/1941-42.

* **Beíratkozás a városi zeneiskolában.** Debrecen sz. kir. város zeneiskolájában a beíratkozás szeptember hó elsején kezdődik. Beíratkozni lehet az összes fő- és melléktanszakokra a hivatalos órák alatt, naponta délelőtt 9-1 óráig és délután 3-5 óráig, Vár u. 1. szám alatt. Pótvizsgák szeptember 10-én délután 4-6 óráig, felvételi vizsgák szeptember 11 és 12-én, délután 3-6 óráig. Tanérvnyítás, beosztások szeptember 14-én, délután 3 órakor. Bővebb felvilágosítás nyerhető délelőtt 9-11-g és délután 3-6 óráig, Vár u. 1. telefon: 23-96 szám.

* **Beíratások a társulati kereskedelmi leányközpiskolában** szeptember 1-én 2-án és 3-án, délelőtt 8-1 óráig lesz nek.

* **Az izraelita polgári leányiskolában** a pótbéíratások szeptember 1-7-ig lesznek, délelőtt 8-12 órák között az iskola igazgatói irodájában.

Üzenet a harctérről

Dudás József szakaszvezető és néhány bajtársa kedves tábort lapot küldtek a debreceni Ipartestületnek. Így hangzik:

A messze orosz harctérről küldjük üdvözlötünket a debreceni Ipartestület elnökségéhez, előljáróinak a debreceni autószerelőmestereknek Hazafias üdvözléttel — Dudás Imrét és feleségét is köszöntve — Dudás József szakaszvezető. A tábort lapot aláírták még Molnár József tizedes, Rudas Gyula őrzvezető és Balogh József őrmester.

Biztosan akad az üdvözlöttek között, aki válaszol Dudás József szakaszvezetőnek a 245/58 tábort postaszámra.

— **A Délvidéken nagy jelentőségű munka indult meg.** Öt telepés község épül, ezeket körülbelül a jövő év nyarán adják át a magyaroknak.

— **Roosevelt bejelentette,** hogy Amerika egyes vidékein 25 százalékkal csökkentik a télen a magánlakások fűtésére szánt tüzelőanyag mennyiségét. Számolni kell azzal, hogy az ország egyes vidékein fagyoskodni fognak.

Életének kétharmadát lakásában tölti

Akar kényelmes széppolthont berendezni?

Keressen fel meglátja jót adok és szépet.

Rekamiert, fotelt, szelont és széket

Tolnai Gábor

kárpitosmester Csapó u. 33.

(Ipariskola épület)

GYÁSZROVAT

Liss Lajos nyug. állami tanító 72 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön félhét órakor lesz a díszravatalozó teremből. Lakás: Maróthy György u. 38. Gebauer-cég rendezi.

Varga Gábor 50 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozó terméből. Lakás: Ondód, Fáy dűlő 10. Dankó temetkezés.

Varga István 19 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután három órakor lesz a köztemetői négyes teremből, ref. szertartással. Lakása: Nyíl u. 97. Puszta temetkezési intézet.

Jakucska János 3 hónapos gyermek temetése csütörtökön délután négy órakor lesz a köztemetői négyes teremből, ref. szertartással. Lakása: Teleki u. 64. Puszta temetkezési intézet.

Özv. Hamma Viktorné Tolvaj Juliánna 83 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután félhét órakor lesz a köztemetői díszravatalozóból, ref. szertartással. Lakása: K. Tóth u. 44. Puszta temetkezési intézet.

Szabó Lajosné Nyikos Anna MÁV nyugdíjas neje 62 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután félhét órakor lesz a köztemetői 2 B) ravatalozóból, római katolikus szertartással. Lakása: Malvin u. 28. Puszta temetkezési intézet.

Pótor László ig. tanító temetése ma délután 5 órakor lesz a díszravatalozóból.

Köszönetnyilvánítás. Drága Gabikánk temetésén megjelent rokonainknak, barátainknak, pályatársainknak szíves megjelenésükért, a ravatalra küldött koszorúkért és csokrokért, hálás köszönetünket nyilvánítjuk. **Barta Gábor** és családja.

KÖZGAZDASÁG

Tudnivalók a napraforgó betakarításáról

A napraforgómag, mint általában minden olajos mag, rendkívül nehezen szárad, hamar romlik, penészedik s ezért fontos, hogy betakarítását, illetve a tányérok szedését ne siessük el. A napraforgómag a száraz szarad ki a legjobban.

Az érés jele a levélzet teljes elszáradása és a tányér aljának kénsárga színeződése. Előnyösebb, ha a tányér alja kissé barnás árnyalatba megy át, mert akkor a vacok már kevesebb vizet tartalmaz és rajta a magvak leszedése után kevésbé penészednek. Ebben az érési állapotban természetesen mindig számolni kell néhány százalékos pergással is, de ez kisebb hiba, mintha korán szedünk és természetünk elrohad. A késői szedésnél figyelemmel kell lenni a madárjáratokról, őrzéséről kell gondoskodni.

Rendkívül fontos, hogy *esős időben ne szedjük a napraforgó tányereit*, hanem lehetőleg szép, napsütéses időben végezzük a munkát. Ha elég érett a termés, a tányérokra a mag azonnal kiteszélhető. Ez a leghelyesebb eljárás, mert a mag a vastag, húsos, nedves tányérokon könnyebben romlik, mint esés után a magtárban.

SPORT

A DVSC vasárnap kezdte a bajnoki idejét Békéscsabán, a CSAK ellen. A csabai csapat jóképességű együttes, hiányzik azonban még a rutinja, úgyhogy a hazai pálya előnye ellenére is biztos DVSC győzelmet várunk. A DVSC-ben a közvetlen védelem változatlan marad és Kaposi, Csokai, B. Nagy összeállításban játszik. A fedezet sorban Zilahy felgyógyulása hozhat változást, bár értesülésünk szerint Zilahy a támadó sorban játszik. Ebben az esetben marad Tisza, Mester, Orosz fedezet sor és a támadó sor valószínűleg Szabó, Zilahy, Serfőző, Mihók, vagy Hámosi, Sidiák összeállításban játszik.

Orosz, a DVSC kiváló fedezetjátékosát a Bácsalmási MOVE TSE szeretné volna edzőnek megnyerni. A DVSC vezetője azonban nem adja ki a kiváló játékos, aki maga sem kíván elhagyni Debrecenből, Oroszra nagy szüksége van a DVSC-nek, hiszen mérkőzésről mérkőzésre a fedezet sor legjobb embere.

Kapóskák a DVSC játékosok. Palotást pedig a MOVE Szabolcs kérte kölcsön. A DVSC vezetője nem zárkózik el az elől, hogy Palotás Nyíregyházán játszon és így a kitűnő játékos vasár-

Könyv

A kaland nyomában

E Alexander Powell könyve felfedezi számunkra a kaland izét, a távoli vidékek, lünderi szigetek és tengerek varázslatát. Íróját olyan nyugtalanság hajlja, mint a felfedezések korának nagy utazóit. Ez a nyugtalanság újszólván az egész földgömböt megismereti velünk. Az író könnyed stílusa komoly értékeket rejt. Megfigyeléseinek pontossága nemcsak a tájak, hanem az emberek arcát is új szemszögből mutatja meg nekünk: a független ember szemszögéből, aki csak józan és emberi szempontból néz mindent. Hol egy emberevő törzs falujában vagyunk, hol egy torpedóromboló fedélzetén, mely Európa valamelyik országába viszi titokzatos megbízatással a szerzőt. Uralkodók és krokodilvadászok, diplomaták és gonosztevők, vadászok és kalandorok, pénzesemberek és gyarmatosok arcát ismerjük meg és hallgatjuk történelmeiket. Megfigyelő éles szeme a nagy világpolitika kulisszái mögé is betekint, mindig elfogulatlanul, mint szabad szemlélő. Dr. Vajna és Bokor Budapest.

— **Ertesítés.** A debreceni Vargakerti Olvasókör, szeptember 6-án, délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat meghívja Korelnök.

— **Álkuicsos betörés a Nyíl-utca.** Kocsis István Nyíl-utca 13. szám alatti lakásába a házbeliek távollétében behatolt álkuicsosok ismeretlen tettes és két pár cipőt, valamint más ruhaneműt 200 pengő értékben elloptak.

debreceni csapatban, felgyógyult és egy kisegységletben, a MASC csapatában játszik középosztályt.

Az egyesületközi atlétikai verseny negyedik fordulóját Debrecenben rendezik meg Szolnok helyett, a szolnokiak kérésére. A verseny vasárnap délután 3 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen lesz megtartva.

Érdekes kettős labdarugómérkőzés lesz a Rimanóczy-kupáért vasárnap délután a Dohánygyár FC pályáján. Délután 3 órai kezdettel a kerületi bajnok és már biztos Rimanóczy-kupa győztesnek tekinthető „kis DVSC”, a DVSC II. játszik a Nyilastelepi Török-véssel. Utána 5 órai kezdettel a DHúsoz csapata játszik a DMTE-vel.

A Vállgyár csapatának ma délután a DTE pályán rendez edzése van, melyre a játékosok mindegyikét elvárja a vezetőség.

Hirdetmény. A m. kir. Minisztérium 4710—1942. M. E. sz. rendelete alapján azok a Magyarországon lakóhellyel bíró hitelezők, akiknek a m. kir. kormány és a szlovák kormány között egyes földbirtokpolitikai intézkedésekkel kapcsolatos fizetések tárgyában életbeléptetett Megállapodás mellékletét alkotó Zárójegyzéknyelvű csatolt jegyzékben felsorolt tevésekkal szemben az 1938. évi november hó 10. napján már fennállott és jelenleg is fennálló követel-

DEBRECZEN

9 OLDAL
1942. IX. 3.

sítik van, e követelésüket az 1942. évi szeptember hó 15. napjáig bezárólag jelenteni kötelesek. A bejelentés közül azokat, amelyek jelzáloggal biztosított követelésekre vonatkoznak, a Földbirtokrendezés Pénzügyi Lebonyolítására Alakult Szövetkezetről (Budapest, V. Géza u. 2.), a jelzáloggal nem biztosított követelésekre vonatkozó bejelentéseket pedig a m. kir. Pénzügyminisztériumnál (Budapest, I. ker. XI. Ince-pápa-tér 5. sz. alatt) kell benyújtani. Nem kell bejelenteni azokat a jelzáloggal nem biztosított követeléseket, amelyek az adós telepes magyarországi gazdálkodásával nincsenek összefüggésben. Polgármester.

— **Hirdetmény.** Szeptember hó 3., 4., 7., 9., 10., 11., 16., 17., 18., 23., 24-ig a Sárkút tanyánál lévő harcserű lőtéren, a pallagpusztai vasúti állomás közelében éleslövészet lesz. A lőteret a napokon a lővő alakulat 7 órától 18 óráig le fogja zárni. A lezárási idő alatt a Debrecen és Hajdúsámson közötti országúton a forgalmat a lövészet vezetője gyorsan mozgó járművek (gépkocsi, kérekpár, stb.) részére esetenként, délután pedig 12 h-tól 13 h-ig meg fogja nyitni. A kapitányság vezetője h. dr. Komlóssy sk., m. kir. rendőrőtanácsos.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Sándor úr! Kérem a pénzes táviratot Julliskától átvenni. 183

ALKALMAZÁST nyér férfi

Kerékpárral kifizető — azonnal felveszek. Kertona, Debrecen, Létai-út 1. 1117

A Váradegyházmezei Takarékpénztár Rt. Debrecen gyors- és gépirást tudó keresztlény tisztviselőt keres azonnali belépésre. Személyes jelentkezés délelőtt 9—12 között. 133 vv.

4 középiskolát végzett fiút tanulónak felveszek Aszmann foto. 236

Grünfeld női szabó gyakorlott férfi és női segédet felvesz. Piac 58. 224

Favágókat állandó munkára felveszek. — Fűrész és baltám van. „Turul” fatelep, Böszörményi-út 2. 190

Fejstehenész, gyakorlott, felvétetik. Péterfia 29. Házmeztérnél. 197

Kifutófiú, 14—15 éves, azonnalra felvétetik. Cím: Piac-u. 59. Szörmeület. 212

Kovácssegéd és tanuló felvétetik. Suza István, Nagyvárad-utca 16. 252

Kifutófiút, 14—15 éveset, felvesz Konez kelmefestő, Péterfia 30. 249

Fűszerüzletbe tanuló és kifutó felvétetik. — Kassa-út 44. 1147

Megbízható, erős kifutót felveszek. Juhász László, Csapó 28. 1143

Gyakorlott csapatot és evőszköz tisztítót felvesz a Gambrinus. 1141

Fodrászsegéd azonnal beléphet állandó munkára. Szabó, Erzsébet-utca 48. 1148

Asztalossegédet felveszek, Erzsébet-utca 28. 235

Úri fodrászsegéd beléphet Kerékgyártóhoz, püspöki palota, Déri sark. 1154

Úri és női fodrászsegéd azonnal felveszek, v. segédleányt „Márta” fodrászat. Cím: Diósgyőr. 194

Tanoncot, jó családból való, felveszek péksébe. Klór, Gázgyár-u. 4. 211

Egy fiatal fodrászsegéd felvétetik. Szent Anna 14. 203

Napszámos fiú felvétetik. Szent Anna-utca 6. Asztalos. 165

ALKALMAZÁST keres férfi

Lucerna- és kölescséplést vállalok legújabb rendszerű géppel Lovász tanyán, Szoboszlói kövesút mellett. Tisztelettel: Nyitrai János géptulajdonos. 57

ALKALMAZÁST nyér nő

Perfekt keresztyén gépirónót felveszek ügyvégi irodai gyakorlattal. Csapó-u. 10. 158

Közellakó, egészséges, tiszta nőt reggel 5—6 elfoglaltságra beteghez felveszek. Kulesár, Magóss György-tér 1. 177

Tímárságban munkásleányok felvétetnek, szakmában jártasok előnyben. Kovács, Teleki 54. 245

Önálló segédleány felvétetik állandó munkára. Sebők Márta, Rákosi Jenő-u. 7. 242

Kifutóleányt azonnali belépésre felveszek. — Soós úrszabó, Szent Anna-u. 6. 1145

Munkásnő vagy kifutófiú felvétetik 22 évig koporsóüzembe. Ovoda utca 3/b. Homokkert. 987

Férfiszabóságba kézimunkás gyakornokleányok felvétetnek. Nagy Gyula, Erzsébet 109. 210

Kifutóleányt, ki nem iskolaköteles, felveszek. Szent Anna-u. 39 Fűszerüzlet. 236

Gyakorlattal rendelkező pénztárosnőt keres föléri csemegéüzlet Piac-u. 30. 204

Magyarszobásághoz egy kézimunkás leány felvétetik. Csapó-utca 25. Pinceüzlet. 168

Nagyobb leány könnyű üzleti munkára felvétetik. TTóth Árpád-u. 69. Fűszerüzlet. 175

ALKALMAZÁST keres nő

Apólónéknak elmennék beteg mellé bejárni. — Paacsirta-u. 6. Szatmáriné. 114

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Közben lakó bejárónő délelőtti pár órára felvétetik. Vörösmarty 2. Üvegveranda. 1088

Bejárónő azonnal felvétetik egész napra ingyen lifthasználattal. Márkus, Werbőczy-u. 4. III. emelet 5. 232

Azonnali elhelyezkedést keresnek 4 éves kisleányommal, meggyek tanyára is, mindenhez értek. Cím: Batthány-u. 14. 247

Mindenest ügyvest, szorgalmast felveszek. Cegléd-utca 18. 243

Bejárónőt kis családból felveszek. Kölesy-utca 10. 246

Bejáróleány, ki szüleitől lakik, felvétetik. Dr Révész, Piac 77. 1152

Jól főző mindenest magas fizetéssel felveszek. Simon, Miklós-u. 27. 1149

Bejárónőt, fiatalb. — azonnal felveszek. — Kosztói kap. Jelentkezzen Csapó-u. 1—3. Házfelügyelőnél. 1155

Mindenest bejárónő könnyű munkára azonnal felvétetik. Kossuth-utca 60. 167

Fiatal házaspár takarításért lakást és fizetést kap. Pesti-u. 15. 184

Bejárónói nyúltelepem re egész napra felveszek, Deák Ferenc-utca 6. 202

Jól főző mindenes úri családhoz ajánlkozok, vagy vidékre is elmenne. Értekezni Kossuth-utca 58. Házmesternél. 205

Megbízható bejárónót azonnalra felveszek. — Bethlen-u. 52. Baloldali lakás. 217

Főzőnő Hamoda Julia könyvért jelentkezzen Baranyi-u. 12. emelet. 222

Egy mindenes fiatal leány felvétetik. Simonffy-u. 2/b. Elkészde. 221

Bejárónót felveszek. — Domokos Lajos 15. 218

AJÁNLAT

Csipefüggönyöket, valódi klópi-anyagokat, 150—300 szélesben. — csipeanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépület. 8 12. 1

Varrógép, kerékpárjavítást jólállással, vállalkozok, hívásra jövök, Vél, csere, eladás Csapó-u. 101. 551 11. 7

Értékes vásznaiból keletgyéit, ágyneműt felölősséggel varrjuk, hímezzük, toledozzuk, függönycsipek kaphatók. Tanulóleányt felveszünk. Favorit Csapó 24. 1098 10. 21

Szappannak való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester, Kőcsei 8. 585 10. 15

Sírkövek műköből és kőműköből, gyümölcsösök részére mészsíralak kapható a Debrezini Működgyár Rt.-nél, Fűrdő-utca 2. 1219 vv.

Lelőcsőbhan fest, tisztít Weisz kémfestő. Arany János-utca 29. Keresztépület 1900 vv

Szörmebundáit most olcsón kijavítja, átalakítja Kőváry szűcsmester. Püspöki palota. 1232 12. 22

Ciánóztasson, vizsgáláson Kissel, Kigyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Urajavítás, ocska orat veszek, eladok. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Bundáját divatosan készíti Katona Vilmos szűcsmester, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 124 12. 2.

Ciánóztasson Csala ciánóztató vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel, Rákóczi 9. Telefon 14-27. 517 10. 4

Bevonuló urak! Egyenruhájukat Tegdes olcsón, gyorsan elkészítik. Kálvin-tér 19. Püspöki palota. 1618 9 19

Antikvár tankönyvek legnagyobb raktára, iskolaszerek nagy választékban kaphatók Aczél antikváriumban, Széchenyi-u. 2. 230 10. 3

KERESLET

Gyógyszertári személymérleget keresek. Cím a kiadóban. 35

Hazánált tanítványt álándóan magas áron veszek — Grünmann könyvkereskedés, Piac-utca 53. 1817 9. 22

Tört aranyat ezüstöt, briliánst magas áron veszek Takács Sándorné, Piac-u. 56. 605 10 4

Filmes fényképezőgépet minden méretben veszek Berzöki fotosztúdió, iac 38, Udvarban. 444 10 1

Ekszerkészítés, javítás — fogaranyat, ékszer veszek Pollák Endre ékszerész Hatvan 2. 506 10. 5

Tejet keresek mindennapi szállításra 30-36l 40 literig. Kút-utca 29. Üzlet. 220

OKTATÁS

Dr. Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró, gépiróiskolája, Batthy u. 1. szám. Eng. 6475. Telefon: 20-27. Államvizsgára előkészítés, vasúti kedvezmény. 634 11. 30

DIÁKOT KERES

Diákleányokat teljes ellátásra elfogadok. Cím: Borz u. 3. sz. 475

Két középiskolai tanulóleány vagy fiúnak bútorozott szoba kiadó központban. Cím a kiadóban. 1925

Péterfiához közel diákok teljes ellátást kaphatnak. Szigorú felügyelet. Kút-u. 62. 957

Diákfiút vagy leányt teljes ellátásra vállalnék fűrdőszobahasználattal. Márkus. Hid-utca 12. 234

Különszobás ellátást keres érettségiző fia részére vidéki földbirtokos. Kandia-u. 14. 182

Két diákleányt teljes ellátásra zongora-, fűrdőszobahasználattal elfogadok. Vigkedvő Mihály-u. 34. Első ajtó. 246

Diákokat elsőrendű ellátásra felveszünk, — egészséges, kényelmes lakás, fűrdőszobahasználattal, iskolákhoz közel. Rákóczi-utca 11. Kapu alatt balra. 1150

Gimnázista fiam mellé diákot ellátásra elvállalol ref. igazgató-tanító. Eötvös 48. 209

Kosztos fiú diákot teljes ellátással elvállalok. Péterfia-u. 28. 208

Polgárista fiúk és leányok magánvizsgára való előkészítését vállalja Budai nyüz. állami tanító Piac-utca 64. I. 213

Diákleányt gimnázista leányom mellé, teljes ellátással elfogadok. — Kálvin-tér 1. Udvari közepső lakás. 206

Diákokat teljes ellátással vállalok. Lekoeczy. Tekei-u. 9. 572

Péterfiához közel diákok teljes ellátást kaphatnak. Szigorú felügyelet Kút-u. 62. 957

Diákot teljes ellátással felveszek. Zongora van Nyomatató 20. I. ajtó. 170

Egy kis diákot teljes ellátásra elfogadok. — Eötvös-u. 114. 164

PÉNZ
Készpénz pengő kölcsönt keresek kamatra. — Ajánlatokat „Tisztviselő” jellegre kiadókba kérem. 200

RÁDIÓ
Rádiót javíttasson, alakkíttasson évtizedes gyakorlatl Szabó Lajos műszerésznel. Csapó 84. Telefon: 32-54. 1630 11. 19

HANGSZER
Zongora azonnalra bérbeadó, havi bérleti díj 8 pengő. Megtekinthető Pécsi-utca 7. (Simonyi-út elejénél). Értekezni Domokos Lajos utca 6. vagy 38-33 telefonon. 216

BÚTOR
Antik hálóbútor eladó. Értekezni Piac 22, házfelügyelő. 397 vv.

Modern háló, kombinált szoba, konyhaberendezés hencser, recamié, fotel eladó Hatvan 2. 1724 10. 18

Minek a fényes kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 918 9 27

AUTÓ
MOTÓR KERÉKPÁR
Gyermekkerékpárt, jökegkárban levőt, kétkereket veszek. Kiss Csaba, Ferenc József-út 58. I. lépcső II. emelet 27/b ajtó. 1088

Sachs motorhoz 26x2 A méretű jó belső gumit keresek. József kir. h. 60. Telefon 29-02. 159

Eladó egy teljesen új Drkopp gyártmányú kerékpár régi gumival. Kigyó-u. 18. I. ajtó. 117

Egy férfi kerékpár olcsón eladó. Homok 91. 227

ATADÓ
ÜZLETI VENDEGLŐ
Belvárosban jól bevett fűrdőszobás eladó, esetleg más célra is. Cím a kiadóban. 179

LAKÁSCSERE
300 pengőt fizetek annak, aki 2 szobás komfortos, kertességi lakásos 3-4 szobás komfortos, kertességi lakással. Ajánlatokat lakás pontos leírásával, lakbér megjelöléssel „Lakáscsere” jellegre kiadókba 640

Egy szoba, konyhás lakásomat esetleg egy szobával is elcserelelném. Széchenyi 49. Busi cipész. 180

Szoba, konyhás lakásomat elcserelelném hasonlóval. Kölesey-u. 24. Értekezni délelőli 11 óráig. 239

LAKÁST KERES
Urleány abszolút úri helyen teljes ellátást keres. Ajánlatot dr. Naményi Gyuláné gyorsíróiskolájába kérünk (Batthyány-u. 1.) 119

Megint asszony, nyugdíjas, keres kis lakást csendes udvarban, házimunkában is segít. Címeket a kiadókba kér „Nyugdíjas”. 223

Keresek bútorozott szoba, konyhát azonnalra, esetleg szobát konyhabasználattal. — Könnyű munkával kereseti lehetőségét is nyujtok. „Pontos fizető”. 228

Szoba, konyhás, spájzos lakást keres gyermektelen fiatal házaspár MÁV alkalmazott azonnalra, 15-re, vagy elsejére. Dankó József, Rió-u. 19. 984

Kis vasutascsalád keres egyszobás, konyhás lakást, 3 hónapi lakbért előre fizetek. Cím: Hadházi-u. 12. 178

Keresek piacon üzletcélra világos, lehetőleg központi fűtéses szobát. Bárány, Piac 40. 185

Garzonlakást keresek vagy modern, nagyon csendes, különbejárátú világos egy vagy két bútorozott szobát fűrdőszobával. Cím a kiadóban. 187

BÚTOROZOTT SZOBA
Urvári bútorozott szép szoba egy személyre kiadó. Csapó 59. 1133

Kertrenéző, csendes különbejárátú bútorozott szoba kiadó. Batthyány-u. 6. 231

Különbejárátú utcai bútorozott két szoba azonnalra kiadó. Szeni Anna 62. 176

Szépen bútorozott szoba folyóvízes mosdóval azonnal kiadó. Magoss György-tér 24. 248

Elegáns utcai szoba kiadó. Arany János-u. I. II. em. 1138

Két középiskolai tanulóleány vagy fiúnak bútorozott szoba kiadó központban. Cím a kiadóban. 1925

Csinosan bútorozott szoba, esetleg konyhabasználattal úrinőnek, vagy házaspárnak kiadó. Mikló-u. 34. Keresztépület. Megtekinthető: 9—1-ig és 3—6-ig. 241

VEGYES
Szappanfőzést házaknál szakszerűen vállalkozok. Csillag-utca 56. 1139

Róm. kat. I-ső leánygimnáziumi tankönyvek eladók. Berzöki, Varga-u. 10. 163

ELVESZETT
Hétfőn este elveszett egy munkás világos zöld kabát, a megtaláló jutalomban részesül Kishegyési-út 3. Áron sörgyár. 186

Kabátom elveszett, megtalálójára lárta megmagának, csak az igazolványaimat, egész iratokat küldje címemre, én majd kiváltam. Kiss Sándor Miképercsi-út 7. 1151

HASZNALT RUHA — CIPŐ
Eladó finom kék blúz, fekete nadrág. Timár-utca 2. Eitner. 226

INGOSAG VETEL
Használt irodai üvegfalat keresünk megvételre. Fuszter- és Gyarmatáru Rt. Ferenc József-út 60. 198

INGOSAG ELADÁS
Eladó két új üveges ajtó tokkal, 180/80. — Kender-utca 25. 189

Eladó 30 darab melegágykeret, üvegezett, 20 lapméter, kertészüveg, 28x32-ös méret. Virágcserepek, 3—5 colos használt deszkák jókarban. Apponyi-u. 39. 188

Kézikoosik eladók Széchenyi-u. 23 alatti Kálnál. 251

Kozmetikusoknak kezelőszékek, tégelyek, üvegek stb. olcsón eladók. Megtekinthető harmadikán és negyedikén egész nap. — Ugyanott egy rendezés és egy sport gyermekkosci eladó. Batthyány-u. 12. I. emelet. 244

Angoragyapjú, szép, tisztá eladó. Munkás-utca 11. Nyilastelep. 101

Eladó Bohn-féle lapos tetőcserep 104. Ért. Műszerész, Márton Kálmán 9. 172

Üzleti berendezés megbízásból eladó. Értekezni Révész, Piac 77. 1153

Eladó többféle asztal, konyha, tűzhelyek, — csempés is, jó állapotban, Ikerkocsi is eladó, sport. Attila-u. 2. 219

INGATLAN FORGALMI IRODAK
Kossuth-utca nagytekercsű családi ház, különösen gazdálkodónak, Kishegyesen 15 hold búzatermő prima tanyas birtok kedvezően. Báránodon 15 hold prima búzatermő föld 1500 pengőért felével átvehető, eladók. Czeglédy ingatlaniroda, Kálván-tér 9. Telefon 23-55. 225

Eladó ingatlanok. Az itt hirdett ingatlanok sürgősen eladók, kedvezményes áron megvehető: Eötvös-utca adómentes ház 20.000 P. Nagyerdő közelében 6 szobás villalaks nagy telekkel olcsón. Hadházi vasút mentén, állomás mellett 4 szobás, verandás, fűrdőszoba, víz, villany 1200 négyszögöl termő szőlő, gyümölcsös 24.000 P. A város belsejében több jövedelmező ház van eladási megbízásom. Földek: Halápi állomásnál 40 holdas barna homokföld parcellákban vehető, holdja 1600 P. Bellegelön, repülőtérnél 6 hold búzatermő föld, Cserén 4 holdas, ugyanott 2 hold tanya nélkül. Bánkon köút mellett 8 hold barna homok házszobérbe kiadó. Paday iroda, József kir. herceg-u. 8. Telefon: 30-99 191

ELADÓ HÁZ
Sürgősen eladó a Boldogkerten Uray-utca 7. számú ház 905 négyszögöl gyümölcsöskerttel. 47

Andrassy ut 71. egy hold szőlő ketszobás lakással eladó. Értekezni écsi és Pap ügyvédeknel Inarkamara. 1063 vv.

Lehel-utca 16. és 18. számú két szoba, konyhás házak, továbbá négy bázhely szőlő és gyümölcsös eladók. Értekezés kizárólag Kimlőssv-út 54. 175

Kedvezményes feltételekkel eladó családi ház 4—5000 P készpénz. Nagv Pál-utca 9. 1144

Eladó szép családi ház, termő gyümölcsös, szőlő, száraz, masszív épület, magas földszint, nagy értékű, villamosmezöllőnél. Cím a kiadóban. 169

Eladó villanegvedben, Hadházi-u. 40. sz. adómentes kis családi ház, 416 négyszögöl telek. 1019

FÖLDBERLET
Feles földet keresek 10—15 holdig, barna homokost. Cím a kiadóban. 195

ELADÓ FÖLD
Vedres-dűlőben elsőrendű 4 hold föld eladó. Varga-utca 22. 193

Boldogkerten eladó 1600 négyszögöl prima fekete kerti föld egy kis házzal. Értekezni: Egytelkerti-u. 66. 237

Alkalmi vétel! Boldogkerten 1286 négyszögöl gyümölcsös eladó. Értekezni: Egytelkerti-utca 66. 238

Eladó 4/2 hold föld tanúval. Nagyhegyes 3. 171

Eladó földek: Elepen 112 és 178 hold tanúakkal. Kádár-dűlőben 3 hold búzatermő. Deseő, Kigyó-u. 39. 201

Elad. a Kisszepesen a csőszház mellett 2 és fél hold föld, Értekezni Vedres-dűlő 48. sz. alatt. 199

ELADÓ ALLATOK
Eladó 24 darab fajtisztá angoragyapjú 12 fiókos ketreccel, téli abrakkal ellátva. Kovács Árpád, Nyirábrány. 192

Eladó 28 darab mangalica süldő. Szováti köút bejárat. Szolnoki. 166

Kiváló tenyészkoca 6 fiával eladó. Malacok a mezőgazda kiállítás szíjant díjat nyert kantól származnak. Nyfl-u. 122. 214

Eladók törzskönyvezett fajtisztá angoragyapjúak, pamacsosak. Megtekinthető a helyszínen. Endre-u. 14. Bajji. 986

Értekezni a feladó: PÁLFY JÓZSEF
Kiadósnál találja: 103 SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadósnál találja: SZIGETHY GYULA igazgató